

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X

Rok XXIX Nr 1(119)

styczeń-marzec 2025

Prestiżowa nagroda
MNiSW

Wszelkiej pomysłności w 2025 roku!

8 stycznia 2024 r. odbyło się Spotkanie Noworoczne Społeczności Akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Spotkanie obejmowało filmowy skrót najważniejszych wydarzeń ubiegłego roku – „Kronikę 2024”, przemówienie rektora prof. dr. hab. Krzysztofa Kowalczyka oraz koncert zespołu Klasyczni w Rocku. Zespół od 12 lat tworzą pasjonaci muzyki rockowej – pracownicy i absolwenci naszego Uniwersytetu.

Fot. Maciej Niedziółka

Wystąpienie noworoczne rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Krzysztofa Kowalczyka

W NUMERZE

WYDARZENIA

- 1 Wystąpienie noworoczne rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Profesora Krzysztofa Kowalczyka
- 5 Rada Uczelni
- 6 Kalendarium
- 7 Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 8 Międzynarodowa współpraca naukowa
- 9 Medale 550-lecia Województwa Lubelskiego
- 9 Staż za miedzą
- 10 Wyróżnienia i stypendia od prezydenta Lublina
- 10 Prestiżowa nagroda
- 10 O współpracy mówi lider grupy badawczej prof. dr hab. Dominik Sz wajgier
- 12 Prof. dr hab. dr h.c. Marian Jerzy Budzyński 90-lecie urodzin
- 14 O badaniach naukowych i zadaniach uczelni przyrodniczych
- 15 Wizyta w Brukseli w ramach prezydencji w Radzie UE
- 15 Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UP
- 16 Wyjątkowa wystawa w Izbie Pamięci
- 17 Natura okiem leśnika
- 22 Targi sadownictwa i warzywnictwa
- 23 Koncert Chóru Akademickiego UP w Lublinie
- 34 Mikołajkowe spotkanie
- 35 Razem w nowy rok
- 36 Noc Biologów

WOKÓŁ NAUKI

- 21 II edycja projektu
- 28 Nowe rozwiązania w hederach do kombajnów zbożowych
- 30 Akwaponica – nowoczesna, przyjazna dla środowiska i wydajna metoda uprawy warzyw i ziół
- 32 Badania właściwości gleby w rolnictwie precyzyjnym

KONFERENCJE SZKOLENIA

- 18 Cykl warsztatów turystycznych w języku angielskim
- 20 Warsztaty technologiczne
- 26 Biblioteka na czasie

ERASMUS

- 27 Z Erasmusem+ w Turcji

SPORT

- 24 Halowe mistrzostwa i zawody

HOBBY PASJE

- 36 Sukces twórczyni

Szanowni Państwo!

Na początku nowego roku z nadzieją i oczekiwaniem patrzymy w przyszłość, ale też rozważamy jaki on będzie dla Uniwersytetu, dla każdego z nas i naszych bliskich. Czy będzie radosny i obfitujący w korzystne i pozytywne wydarzenia, czy też wystąpią inne, nie zawsze dogodne i krępujące okoliczności. Zastanawiamy się nad naszymi najnowszymi planami, ale również poddajemy ocenie to wszystko, co się wydarzyło w minionym okresie. Patrząc przez perspektywę rozwoju i osiągnięć Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, rok 2024 możemy z pewnością ocenić jako dobry i udany. Do takiej oceny uprawniają nas osiągnięcia naukowo-badawcze pracowników, sukcesy doktorantów i studentów, dynamiczne i sprawne działania administracji oraz wykonane inwestycje i prace remontowe. Owocna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz wysokie miejsca w rankingach uniwersytetów na świecie świadczą o korzystnym wizerunku i dobrej rozpoznawalności naszej Uczelni. Wszystkim pracownikom: nauczycielom akademickim, kadrze zarządzającej, pracownikom inżynieryjno-technicznym, administracji i obsługi, doktorantom i studentom dziękuję za efektywną pracę i wielki wkład w rozwój Uczelni.

Rok 2025, który rozpoczął się kilka dni temu, dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie będzie wyjątkowy ze względu na celebrację kilku wydarzeń jubileuszowych. Pierwszym z nich będzie 70-lecie powstania naszego Uniwersytetu jako samodzielnego podmiotu szkolnictwa wyższego. Wydziały: Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Inżynierii Produkcji będą obchodziły 55-lecie, a Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii 20-lecie utworzenia. Jubileusz 65-lecia powstania będzie obchodził Zespół Pieśni i Tańca „Jawor”.

Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydawca: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Rada Programowa: Marcin Arciszewski, Barbara Futa, Agnieszka Kubik-Komar, Barbara Marcinek, Monika Michalak-Majewska, Krzysztof Olszewski, Krystyna Piotrowska-Weryszko (przewodnicząca).

Redakcja: Monika Jaskowiak – redaktor naczelny (e-mail: monika.jaskowiak@up.lublin.pl), Anna Wypychowska. **Korekta:** Agnieszka Brach, Agnieszka Litwinczuk.

Współpraca: Dział Rekrutacji i Promocji.

Projekt graficzny i łamanie: AZKO Zbigniew Kowalczyk. **Adres redakcji:** 20-950 Lublin, ul. Akademicka 15, skr. poczt. 158, tel. 81 445-68-05, e-mail: wydawnictwo@up.lublin.pl. **Druk:** Drukarnia Standruk w Lublinie, ul. Rapackiego 25

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i modyfikacji tytułów.

Fotografia na I str. okładki: Fot. Miłosz Pogorzelski

Szanowni Państwo!

Kreowanie postępu badawczego stanowi jedno z najważniejszych zadań Uniwersytetu i jakże mocno powiązane jest z misją kształcenia na poziomie wyższym. Realizacja badań i gwarancja ich stabilnego finansowania jest kluczowa dla rozwoju każdej jednostki badawczej czy badawczo-dydaktycznej. Pozyskiwanie finansowania na badania ze źródeł zewnętrznych ma kluczowe znaczenie również dla przyszłej oceny ewaluacyjnej, tym bardziej że przed nami ostatni rok pracy badawczej przed kolejną oceną. Z wielką satysfakcją pragnę podkreślić, że w minionym roku zespoły badawcze naszej Uczelni realizowały 105 projektów krajowych na łączną kwotę prawie 120 milionów złotych. W 2024 r. pracownicy i doktoranci pozyskali 27 projektów o łącznej wartości prawie 14,5 mln zł. Ponadto w minionym roku na podstawie umów z podmiotami gospodarczymi realizowano 50 projektów na łączną kwotę prawie 4 milionów złotych. Niezwykle ważny jest fakt, że coraz więcej naszych pracowników pozyskuje projekty międzynarodowe. Świadczy to nie tylko o ich bardzo dobrych pomysłach badawczych, ale również dobrej rozpoznawalności w świecie nauki i znakomitej współpracy międzynarodowej. W 2024 r. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie realizowano 12 projektów międzynarodowych o łącznym budżecie dla naszej Uczelni wynoszącym 5 mln zł, zaś w minionym roku pozyskano kolejne 5 projektów na sumę ponad 6 mln zł. Z wielką satysfakcją pragnę podkreślić, że większość pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, wykonując badania, czyni wiele dla postępu badawczego oraz wnosi innowacje do gospodarki poprzez aplikację osiągnięć badawczych. W 2024 r. prawa ochronne uzyskano dla 21 wynalazków, w tym 18 patentów oraz 3 wzorów użytkowych, ponadto zgłoszono kolejnych 25 patentów i 2 wzory użytkowe. Bardzo dziękuję wszystkim pracownikom i doktorantom, którzy pozyskują projekty badawcze lub rozwojowe i włączają się w ich realizację. Dziękuję pracownikom administracji za wszelką pomoc świadczoną zarówno na etapie przygotowania wniosku projektowego, jak i w czasie jego wykonywania i rozliczania. Efekty waszych prac są jakże ważne dla generowania postępu naukowego, którego wynikiem są liczne wartościowe publikacje oraz patenty, wzory użytkowe i wdrożenia.

W minionym roku minister nauki przyznał trzem pracownikom naszej Uczelni stypendia dla wybitnych młodych naukowców. Stypendia ministra za osiągnięcia dydaktyczne i badawcze otrzymało 7, zaś stypendia marszałka województwa lubelskiego 40 studentów. Ponadto trójka studentów uzyskała kolejne stypendia: marszałka województwa kieleckiego Talenty Świętokrzyskie, prezydenta miasta Lublin oraz stypendium biznesowe w ramach programu miejskiego „Samorząd – biznes – uczelnie”. Szkoła Doktorska Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie uzyskała certyfikat „Uczelnia Liderów 2024” oraz wyróżnienie specjalne Zarządu Fundacji Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego. Nasi doktoranci są członkami Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Europejskiej Federacji Nauk o Zwierzętach. Są finalistami konkursów międzynarodowych jak „Drive Innovation – rozwiązania dla zrównoważonego rozwoju” zorganizowanego przez firmę BASF. To są wielkie osiągnięcia naszych młodych naukowców, doktorantów oraz studentów, ale także kadry akademickiej, która poprzez znakomitą realizację procesu dydaktycznego oraz zainspirowanie do pracy badawczej przyczyniła się do ich sukcesu.

W 2024 r. pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zdobyli szereg nagród i wyróżnień za innowacyjne wynalazki. W Konkursie INTARG 2024 zostali nagrodzeni najwyższym wyróżnieniem Diamond Award z certyfikatem, a także otrzymali medale złote i srebrne wraz z certyfikatami. Głównymi kryteriami oceny rozwiązań w tym konkursie były: poziom innowacyjności, zapotrzebowanie rynku na dany produkt, porównanie z odpowiednikami światowymi, poziom gotowości technicznej, możliwość wdrożenia i komercjalizacji oraz efekty ekonomiczne i społeczne. W Zagrzebiu na 48th International Invention Show INOVA 2024 oraz 20th Invention, Prototype Show and Business Plan Competition wynalazki zgłoszone przez pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zdobyły kolejne medale i wyróżnienia w tym nagrodę Lucian Blaga od University of Sibiu, a także kanadyjską nagrodę specjalną od Toronto International Society of Innovation & Advanced Skills. Te jakże ważne sukcesy podkreślają w szczególny sposób misję, jaka powinna przyświecać badaniom naukowym. Tą misją, oprócz poznawczej, jest dążenie do aplikacji uzyskanych wyników prac badawczych do gospodarki, tak aby mogły przyczyniać się do wdrażania innowacji. Te działania mogą prowadzić do podnoszenia konkurencyjności gospodarki, a w konsekwencji będą służyć społeczeństwu. Osiągnięcia w tym zakresie pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie podkreślają potencjał i wagę realizowanych badań aplikacyjnych, ale również promują nasz Uniwersytet w Polsce i świecie. Gratuluję nagrodzonym znakomitych wyróżnień oraz dziękuję za wielki wkład pracy twórczej w rozwój naukowo-badawczy naszej Uczelni.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie w 2024 r. stopnie doktora uzyskały 22 osoby, w tym 7 pracowników. Najwięcej promocji doktorskich było w dyscyplinach rolnictwo i ogrodnictwo, weterynaria oraz zootechnika i rybactwo. Rady dyscyplin naukowych naszego Uniwersytetu nadały 11 stopni doktora habilitowanego, w tym 9 pracownikom naszej Uczelni. Najwięcej stopni doktora habilitowanego nadano w dyscyplinach rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia oraz weterynaria. W minionym roku tytuły naukowe profesora uzyskało 10 naszych pracowników. Najwięcej w dyscyplinie zootechnika i rybactwo, a także w technologii żywności i żywienia oraz weterynarii.

W październiku 2024 r. zostały opublikowane wyniki The Times Higher Education World University Rankings 2025. Po raz kolejny Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie uzyskał wysokie 29 miejsce spośród polskich uczelni notowanych w tym rankingu. W kolejnym rankingu World University Ranking nasza Uczelnia uzyskała znaczny postęp i znalazła się wśród 22% najlepszych Uniwersytetów na świecie. W rankingu szanghajskim w naukach rolniczych Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie został sklasyfikowany na miejscach od 76 do 100 w świecie i zajął drugie miejsce wśród uczelni polskich za Uniwersyteciem Przyrodniczym w Poznaniu. W naukach o żywności i weterynarii uzyskano miejsca od 200 do 300 w świecie. Ponadto godne podkreślenia jest to, iż każdego roku wśród najwybitniejszych naukowców na świecie, których publikacje są najczęściej cytowane, znajduje się grupa kilkunastu pracowników naszej Uczelni.

Osiągnięcia badawcze, aplikacyjne oraz publikacyjne pracowników i doktorantów sprawiają, że Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie uzyskuje bardzo dobre miejsca w rankingach światowych i jest coraz bardziej rozpoznawany w świecie nauki i szkolnictwa wyższego. Dziękuję wszystkim pracownikom, którzy swoimi osiągnięciami

naukowymi rozślawiają nasz Uniwersytet. Jestem pełen podziwu dla waszej twórczej, owocnej i efektywnej pracy. Gratuluję znakomitych osiągnięć, pomysłów i zaangażowania w tworzenie postępu naukowego. Jesteście liderami i ambasadorami Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, z których społeczność akademicka naszej Uczelni jest dumna. To wasza efektywna i sumienna praca sprawiła, że Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie spełnia kryteria uczelni badawczej. Proszę, aby w bieżącym roku oraz w kolejnych latach utrzymać tę dynamikę rozwoju. Gorąco zachęcam tych nauczycieli akademickich, których osiągnięcia są niższe, aby patrząc na przykład najlepszych pracowników, starali się im dorównać w osiągnięciach badawczych. Nie można powiedzieć, że to jest zbyt trudne i nieosiągalne. Konsekwentna praca naukowo-badawcza przyniesie pożądane i oczekiwane efekty. Warto również korzystać z inspiracji mentorów i autorytetów naukowych z kraju oraz zagranicy, i wzorując się na nich, dążyć do sukcesu. Znakomite osiągnięcia, które wymieniałem, nie były dziełem przypadku, tylko efektem sumiennej i konsekwentnej pracy twórczej naszych pracowników.

Szanowni Państwo!

W sierpniu minionego roku zamontowano system do fenotypowania cyfrowego roślin. Jest to jedyne takie urządzenie w Polsce, które automatycznie w określonych widmach światła analizuje cechy fizjologiczne, wzrost i morfologię badanych obiektów, eliminując błędy eksperymentatora. Ten najnowocześniejszy system z pewnością zdynamizuje i usprawni prace badawcze realizowane w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie i istotnie przyczyni się do generowania postępu naukowego oraz rozwoju kadry i kształcenia studentów. W minionym roku doposażono szereg jednostek w nowoczesną aparaturę naukowo-badawczą oraz gospodarstwa doświadczalne w kolejny niezbędny sprzęt rolniczy. Przebudowano kurniki w Stacji Dydaktyczno-Badawczej Zwierząt Drobnych im. Laury Kaufman w Felinie oraz wykonano szereg prac remontowych w budynkach: Wydziału Inżynierii Produkcji, Teorii Weterynarii, Kliniki, Agrotechniki wraz z Agro II i Centrum Kongresowym, Zootechniki, domów studenckich Cebion i Dodek oraz w Hali Sportowej. Wyremontowano mur oporowy przy ul. Leszczyńskiego 7. Wartość wykonanych prac remontowych w 2024 r. wyniosła prawie 3 mln zł. Ponadto rozpoczęto modernizację infrastruktury technicznej związanej z zasilaniem w media domów studenckich oraz przebudowę wychowalni młodych owiec w Gospodarstwie Doświadczalnym w Uhrusku. W najbliższym czasie rozpoczną się prace związane z przebudową, modernizacją i dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych oraz do obecnych wymogów przeciwpożarowych budynku Hali Technologii Żywności w Felinie, a także przebudowa budynku przy ulicy Leszczyńskiego 58 na nowoczesny akademik. W 2025 r. zostaną oddane do użytku ogrody badawczo-dydaktyczne w Felinie. Pomimo realizacji szeregu inwestycji sytuacja finansowa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest dobra. W marcu wszyscy pracownicy otrzymali podwyżki wypłacone z wyrównaniem od 1 stycznia 2024 r. Ponadto wypłacono dodatki projakociowe oraz premie uznaniowe i inne dodatki finansowe.

W październiku na wniosek pracowników emerytowanych został utworzony Klub Seniora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Zadaniem Klubu jest podtrzymywanie więzi Uczelni z pracownikami, którzy rozwiązali stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, a także integracja oraz aktywizacja emerytów i rencistów, tak aby dalej byli aktywni i czuli w pełni przynależność

do społeczności akademickiej naszego Uniwersytetu. Władzom Klubu na czele z panią prezes mgr inż. Zofią Krajewską życzę wielu sukcesów, znakomitych pomysłów i zadowolenia z tej istotnej i ważnej pracy, a pracowników emerytowanych zachęcam do aktywnego uczestnictwa w Klubie Seniora.

Nie wszystkie zaplanowane zadania udało nam się wykonać w minionym roku. Dalej występują pewne problemy we wdrażaniu systemu informatycznego, gdyż pojawiają się błędy w niektórych modułach. Te problemy staramy się rozwiązywać, często z dużym poświęceniem osób obsługujących ten system oraz zarządzających nim. Nowy produkt wymaga jeszcze udoskonaleń i dogłębnego poznania jego możliwości oraz wyeliminowania mankamentów i problemów wczesnego etapu użytkowania. To wymaga czasu, ale musimy dążyć do tego, aby system ten prawidłowo funkcjonował i był właściwie wykorzystywany. Kontynuowane są prace dążące do uregulowania spraw związanych z terenami nad jeziorem Piaseczno oraz wyegzekwowania należności od byłego dzierżawcy Gospodarstwa Doświadczalnego w Bezku.

Szanowni Państwo!

W 2024 r. dwa najstarsze wydziały naszej Uczelni – Wydział Agrobiotechnologii oraz Wydział Medycyny Weterynaryjnej – obchodziły jubileusz 80-lecia utworzenia, jeszcze wówczas w strukturach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Przez 80 lat pracownicy tych wydziałów tworzyli postęp naukowy oraz kształcili studentów, przyczyniając się do rozwoju kadr dla potrzeb gospodarki i administracji naszego kraju. Dla nich misja kreowania postępu badawczego w naukach rolniczych i weterynaryjnych oraz kształcenie wielu pokoleń studentów były najważniejszym celem pracy zawodowej. Dzięki ofiarnemu zaangażowaniu w działalność badawczo-dydaktyczną, znakomitym pomysłom i rozwiązywaniu szeregu istotnych problemów, bardzo ważnych dla produkcji rolniczej i w leczeniu zwierząt, wydziały te stały się wiodącymi ośrodkami nauk rolniczych i weterynaryjnych w Polsce. Rozwój polskiego rolnictwa i unowocześnianie technologii produkcji oraz opracowywanie skutecznych metod terapii zwierząt bez pracy wielu znakomitych naukowców, inwencji twórczej, uzyskanych wyników badań i poświęcenia nie byłby tak dynamiczny. Uroczystości jubileuszowe połączone z konferencjami międzynarodowymi cieszyły się dużym zainteresowaniem naukowców z różnych ośrodków w kraju i na świecie. Uroczyste celebracje jubileuszy znakomicie poprowadzone przez dr hab. Iwonę Puzio, prof. uczelni, dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, oraz prof. dr hab. Barbarę Kołodziej, dziekana Wydziału Agrobiotechnologii, zostały z uznaniem docenione przez społeczność akademicką naszej Uczelni oraz środowisko naukowe w Polsce i gości zagranicznych. Komitetem organizacyjnym tych konferencji składam serdeczne podziękowania i wyrazy wdzięczności za ogromny i nieoceniony trud włożony w ich organizację.

Szanowni Państwo!

Niezwykle ważną działalnością uczelni wyższych jest realizacja procesu dydaktycznego. W minionym roku w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie prowadzono kształcenie na 44 kierunkach studiów i 16 specjalnościach. W rekrutacji przyjęto na pierwszy rok studiów 1260 studentów na studia stacjonarne oraz 560 na niestacjonarne. Obecnie w naszej Uczelni studiuje 4710 studentów na studiach stacjonarnych oraz 1570 na niestacjonarnych i 165 na studiach podyplomowych. Cieszy nas, że coraz więcej studentów z zagranicy studiuje w naszym Uniwersytecie, w tym na kierunku

weterynaria realizowanym w języku angielskim. Mimo niżu demograficznego i dużej konkurencji na rynku edukacyjnym w szkolnictwie wyższym, zainteresowanie absolwentów szkół średnich studiami w naszym Uniwersytecie jest duże, przekraczające znacznie na niektórych kierunkach liczbę oferowanych miejsc. Największym zainteresowaniem kandydatów – jak w każdym roku – cieszyła się weterynaria, gdzie o 1 miejsce ubiegało się ponad 8 kandydatów. Dużym zainteresowaniem maturzystów cieszyły się kierunki: behawiorystyka zwierząt, dietetyka, geodezja i kartografia, hipologia i jeździectwo, kryminalistyka w biogospodarce. Niestety, ze względu na zbyt niskie zainteresowanie kandydatów nie wszystkie oferowane kierunki studiów udało nam się uruchomić. Dlatego podejmujemy działania mające na celu przekształcenie zamykanych studiów pierwszego stopnia w studia podyplomowe oraz tworzymy anglojęzyczne kierunki studiów.

Będziemy kontynuowali działania promocyjne, tak aby zachęcać młodzież do podejmowania studiów w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Temu służą nie tylko wyjazdy do szkół ponadpodstawowych, organizowanie warsztatów, prelekcji, wykładów oraz prezentowanie infrastruktury badawczo-dydaktycznej Uczelni, ale także różne inne aktywności naszych pracowników, takie jak pokazy i prezentacje w czasie Lubelskiego Festiwalu Nauki oraz Wielka Lekcja z zakresu inżynierii środowiska. Musimy jednak wszyscy zdawać sobie sprawę z tego, że Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie promuje każdy pracownik, doktorant i student. Promujemy Uczelnię naszą aktywnością, pracą, postępowaniem oraz osiągnięciami zarówno badawczymi, aplikacyjnymi, ale również – co bardzo istotne – dydaktycznymi. Ponadto należy zwracać baczną uwagę na właściwą realizację procesu dydaktycznego, gdyż tylko dzięki wiedzy i umiejętnościom, które należycie przekazemy studentom, będziemy konkurencyjni dla wyższych szkół niepublicznych w procesie rekrutacji. Z niepokojem można zaobserwować, że ciągle dużym zainteresowaniem kandydatów cieszą się te uczelnie, w których po wniesieniu określonej opłaty oczekiwało się na dyplom, często bardzo krótko. Takie szkoły wyższe nie powinny w ogóle istnieć, gdyż tylko niszczą system szkolnictwa wyższego w Polsce, pokazując, że nie liczy się zdobyta przez studentów wiedza i umiejętności, a tylko nic nieznaczący dokument. Czy chcemy takich absolwentów, którzy nie będą w stanie sprostać wymaganiom stawianym przed człowiekiem z wyższym wykształceniem w określonym zawodzie? Czy celem niektórych szkół wyższych jest tylko zysk finansowy? Odpowiadając na te pytania, można zdecydowanie stwierdzić, że takie postępowanie jest niewłaściwe i szkodliwe. To nie jest tylko droga donikąd i oszukiwanie młodzieży. To droga do zatrzymania rozwoju gospodarki, społeczeństwa i kraju. Od ludzi z wykształceniem wyższym musimy wymagać stosownej wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakże potrzebnych do tworzenia nowych wartości oraz kierowania przedsiębiorstwami, gospodarką i krajem. To misja, którą powinny realizować wszystkie szkoły wyższe, zarówno publiczne, jak i niepubliczne.

Szanowni Państwo!

W minionym roku odbyły się wybory władz rektorskich. Z woli Kolegium Elektorów Uczelni stanowisko rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostało ponownie powierzonoj mojej osobie. Bardzo dziękuję wszystkim Elektorom, którzy poparli moją kandydaturę na to zaszczytne stanowisko.

Dziewięćdziesięciosześciprocentowe poparcie Kolegium Elektorów Uczelni traktuję jako wielki kredyt zaufania oraz ogromne wyróżnienie i zaszczyt, którym obdarzyła mnie społeczność akademicka. Uważam je również za pozytywną ocenę mojej służby dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w minionych czterech latach, która nie byłaby możliwa bez ciężkiej i ofiarnej pracy moich współpracowników z kolegium rektorskiego, władz dziekańskich oraz władz administracyjnych naszej Uczelni, którym składam wielkie podziękowanie za odpowiedzialne i efektywne sprawowanie swoich funkcji w minionych czterech latach. Zapewniam, że uczynię wszystko, aby nie zawieść wielkiego kredytu zaufania, którym zostałem obdarzony. Będę z należytą uwagą i zrozumieniem podchodził do problemów wydziałów, jednostek, pracowników, doktorantów i studentów. Jestem przekonany, że program, który zaprezentowałem, będzie służył rozwojowi naszej Uczelni. W kwietniu Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pozytywnie zaopiniował na stanowiska: prorektora ds. kadr prof. dr. hab. Andrzeja Marczuka z Wydziału Inżynierii Produkcji, prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr. hab. Bartosza Sołowieja z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz prorektora ds. studentek i dydaktyki dr. hab. Urszulę Kosior-Korzeczką, prof. uczelni, z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. Po uzyskaniu pozytywnych opinii poszerzonych kolegiów wydziałowych desygnowano wskazanych nauczycieli akademickich na stanowiska dziekanów i prodziekanów w naszej Uczelni. Wszystkim pracownikom powołanym do pełnienia funkcji kierowniczych w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie życzę zadowolenia oraz sukcesów w pracy naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i administracyjnej.

Szanowni Państwo!

Rok 2025 to rok jubileuszowy, w którym minie 70 lat od czasu, gdy nasza Uczelnia decyzją Rady Ministrów z 1955 r. została wyodrębniona ze struktur Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie jako samodzielny podmiot szkolnictwa wyższego, początkowo jako Wyższa Szkoła Rolnicza, następnie Akademia Rolnicza, a obecnie jako Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Rok jubileuszowy będzie doskonałą okazją do złożenia podziękowań tym wszystkim, którzy wnieśli istotny wkład w rozwój naszej Uczelni oraz jeszcze większej promocji uzyskanych osiągnięć badawczych, aplikacyjnych i dydaktycznych. W tym roku swoje jubileusze 55-lecia powstania będą obchodzili Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Wydział Inżynierii Produkcji, a jubileusz 20-lecia – Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii. Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” będzie świętował 65-lecie utworzenia w czasie uroczystego koncertu w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Tak wielu ważnych uroczystości nie da się zorganizować w jednym czasie, dlatego wszystkie one będą włączone w obchody jubileuszu 70-lecia powstania naszego Uniwersytetu i będą integralną częścią tych celebrazji. W czasie tego roku zorganizowane zostaną liczne wydarzenia podkreślające te jubileusze. Będą to nie tylko konferencje naukowe, nadania godności i tytułów honorowych, odznaczenia medalami okolicznościowymi, ale także eventy dla społeczności akademickiej oraz rodzin, takie jak koncerty, piknik w Stacji Badawczej Małych Przeżuwaczy im. prof. T. Efnery w Bezku, nadanie ulicom w Felinie nazw pochodzących od nazwisk naszych wybitnych naukowców – prof. Laury Kaufman i prof. Ewalda Sasimowskiego, Dni Pola w Gospodarstwie Doświadczalnym w Czesławicach, wykłady, prelekcje, panele i dyskusje poświęcone

ważnym problemom nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce. Celebrację roku jubileuszowego rozpocznie koncert Chóru Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, który w Centrum Kongresowym 28 stycznia wykona utwór „Missa latina”. W dniach 28 i 29 marca w Filharmonii Lubelskiej odbędzie się koncert oratoryjny, w czasie którego pod batutą Piotra Wijatkowskiego zostanie wykonany utwór „Carmina Burana” Carla Orffa. W koncercie tym weźmie udział Chór Uniwersytetu Przyrodniczego przygotowany na to wydarzenie przez prof. Zofię Bernatowicz. Kolejny koncert z udziałem Chóru uniwersyteckiego odbędzie się również w Filharmonii Lubelskiej w dniu 17 października, w czasie którego zostaną zaprezentowane znane i ponadczasowe utwory muzyczne. Gorąco zachęcam całą społeczność akademicką naszej Uczelni do włączenia się aktywnie w świętowanie rocznicowych wydarzeń. Każdy wartościowy pomysł może zostać uwzględniony w celebracji roku jubileuszowego.

Szanowni Państwo!

Przed nami kolejne wyzwania, ale w nowy rok wkraczamy z determinacją, nadzieją i wiarą, że jesteśmy w stanie sprostać różnym oczekiwaniom. Nie bójmy się nowych wyzwań. Stawiamy sobie ambitne cele badawcze, dydaktyczne i organizacyjne. Nie przerazamy się problemami i trudnościami, gdyż one wszystkie są możliwe do pokonania.

Życzę, aby rok 2025 – rok szczególny, jubileuszowy – był dla społeczności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie lepszy i spokojniejszy od tego, który przeminął. Życzę wszystkim Państwu wszelkiej pomyślności, radości, wzajemnego szacunku i zrozumienia, pogody ducha i nadziei, której nie może nam zabraknąć oraz determinacji i wiary w swoje możliwości. Życzę wspaniałych pomysłów i sukcesów w pracy zawodowej, w zdobywaniu i rozwijaniu wiedzy, a także spełnienia najskrytszych marzeń w życiu osobistym.

Szczęśliwego Nowego Roku!

Rada Uczelni

10 stycznia 2025 r. odbyły się obrady nowej Rady Uczelni, która rozpoczęła swoją kadencję z pierwszym dniem nowego roku.

W skład Rady Uczelni wchodzi: przewodniczący – prof. dr hab. Wojciech Lipiński; członkowie: mgr Agnieszka Gąsior-Mazur, mgr inż. Marek Kochaniec, mgr Mirosław Kasprzak, dr hab. Magdalena Kapłań, prof. uczelni, prof. dr hab. Grzegorz Zięba; przewodnicząca Samorządu Studenckiego Maria Krawczyk. Z głosem doradczym: prof. dr hab. Krzysztof Tomczuk, przedstawiciel ZNP; mgr Roman Lalak, przedstawiciel NSZZ Solidarność. Po zmianie przewodniczącej Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego Marię Krawczyk zastąpiła Weronika Huszcz.

Kalendarium

STYCZEŃ

8 stycznia

Rektor K. Kowalczyk, dziekan B. Kołodziej podpisali umowę o współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Lublinie. RDLP była reprezentowana przez dyrektora J. Kowala.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w gali podsumowującej rok jubileuszu 550-lecia województwa lubelskiego, podczas którego wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Jawor”.

10 stycznia

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z nowo powołaną Radą Uczelni na kadencję 2024–2028.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu Związku Uczelni Lubelskich w Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

16 stycznia

Prorektor A. Marczuk wziął udział w uroczystości nadania honorowego obywatelstwa miasta Lublin prof. L. Mądzikowi w uznaniu zasług tego wybitnego twórcy teatralnego i pedagoga.

18 stycznia

Prorektor B. Sołowiej uczestniczył w Lubelskim Balu Doktoranta na zaproszenie Lubelskiego Porozumienia Doktorantów.

20 stycznia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk wizytowali Gospodarstwo Doświadczalne w Czesławicach.

22 stycznia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu noworocznym członków Solidarności oraz Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w posiedzeniu komisji stypendialnej w ramach Miejskiego Programu Stypendialnego dla studentów i doktorantów na rok akademicki 2024/2025.

23 stycznia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk uczestniczyli w walnym zebraniu Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UP w Lublinie.

Rektor K. Kowalczyk oraz prorektorzy U. Kosior-Korzecka i A. Marczuk uczestniczyli w otwarciu wystawy Studenckiego Koła Naukowego Leśników zatytułowanej „Natura okiem leśnika”.

Rektor K. Kowalczyk na zaproszenie prezydenta Lublina K. Żuka uczestniczył w koncercie noworocznym, który odbył się w Teatrze Starym.

27 stycznia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w otwarciu wystawy z okazji jubileuszu 80-lecia Wydziału Agrobiotechnologii.

28 stycznia

Rektor K. Kowalczyk podpisał porozumienie o współpracy z Roztoczańskim Parkiem Narodowym. RPN reprezentował dyrektor T. Grabowski. W spotkaniu uczestniczył również prof. K. Józwiakowski, kierownik Katedry Inżynierii Środowiska.

Rektor K. Kowalczyk oraz prorektorzy U. Kosior-Korzecka i A. Marczuk uczestniczyli w koncercie Chóru Akademickiego UP w Lublinie, który wykonał utwór „Missa Latina”. Koncert rozpoczął jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

29 stycznia

Prorektor B. Sołowiej podpisał porozumienie o współpracy między UP w Lublinie a Uniwersyteciem Technicznym w Warnie (Bułgaria), reprezentowanym przez prof. S. Stoyanova

30 stycznia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w oficjalnym otwarciu prosektorium w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.

LUTY

4 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w podpisaniu umowy o współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska.

5 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Wielkiej Gali Honorowej Fundacji Lux Poloniae.

11 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez pracowników Katedry Herbologii i Technik Uprawy Roślin prof. C. Kwiatkowskiego, dr hab. E. Harasim, prof. uczelni, oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

17 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z prof. V. Tkachukiem, rektorem Narodowego Uniwersytetu Nauk o Życiu i Środowisku Ukrainy.

19–20 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych zatytułowanej „Hodowla roślin – ważne ogniwo postępu w rolnictwie”.

21 lutego

Rektor K. Kowalczyk wspólnie z dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu K. Działą podpisał umowę o współpracy ze Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Ogrodnictwa, reprezentowanym przez prezesa K. Wrone.

27 lutego

Prorektor B. Sołowiej podpisał umowę o współpracy z gminą Niedrzwica Duża, reprezentowaną przez wójta B. Dąbrowskiego i D. Tyburka.

MARZEC

3 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z J. Czerniakiem, sekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

4 marca

Rektor K. Kowalczyk podpisał umowę o współpracy z Narodowym Uniwersyteciem Nauk o Życiu i Środowisku Ukrainy, reprezentowanym przez rektora prof. V. Tkachuka.

5 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w podpisaniu umowy z marszałkiem województwa lubelskiego J. Stawiarskim i wicemarszałkiem P. Bresiem. Podpisano 6 umów o współpracy z organizacjami badawczymi, których realizacja wesprze infrastrukturę badawczo-rozwojową w regionie. Wśród projektów znalazło się „Laboratorium AgroBioNano-Technologii”.

12–13 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Samorządowym Kongresie Trójmorza oraz Forum Gospodarczym.

14 marca

Rektor K. Kowalczyk otworzył III edycję finału wojewódzkiego konkursu ekologicznego dla szkół ponadpodstawowych pt. „Człowiek w środowisku”. W gali finału uczestniczył także prorektor A. Marczuk.

Rektor K. Kowalczyk i kanclerz B. Orzechowski uczestniczyli w spotkaniu z przedstawicielami instytucji ekologicznych. Rozmawiano o ochronie gatunkowej chomika europejskiego i jego ewentualnym przesiedleniu.

17 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z J. Czerniakiem, sekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z pracownikami uczelni. Rozmawiano o sprawach związanych z naborem wniosków obszarowych w kampanii 2025 przez ARiMR oraz płatności dobrostanowych i rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz obowiązkach wynikających z utrzymania zwierząt.

18 marca

Rektor K. Kowalczyk otworzył II Naukową Krajową Konferencję pt. „Naturalne surowce lecznicze i kosmetyczne”.

19 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z honorowym konsulem Republiki Czeskiej B. Łukasikiem oraz prezesem firmy Modern-Expo SA T. Pylypiukiem.

20 marca

Prorektor A. Marczuk uczestniczył we wręczeniu nagród w Konkursie Wiedzy Rolniczej im. Tadeusza Skiby, zorganizowanym przez Lubelską Izbę Rolniczą.

28–29 marca

Rektor K. Kowalczyk brał udział w posiedzeniu Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych.

31 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w konferencji prasowej Edu-Bus w ramach projektu Związku Uczelni Lubelskich.

Oprac. MJ

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie w dniu 20 grudnia 2024 r.

Senat poparł wniosek w sprawie wszczęcia postępowania opiniodawczego o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Kazimierzowi Tomali.

Senat pozytywnie zaopiniował kandydatury prof. dr. hab. Doroty Konopackiej i prof. dr. hab. inż. Grzegorza Łysiaka na recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Kazimierzowi Tomali.

Senat poparł wniosek w sprawie:

- zatrudnienia dr hab. Marty Wesołowskiej-Trojanowskiej na stanowisku profesora uczelni;
- zmiany Uchwały nr 48/2023-2024 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie doskonalenia programu studiów na kierunku technologia żywności i żywienia;
- ustalenia programu studiów podyplomowych: ekstruzja w przetwórstwie rolno-spożywczym;

Posiedzenie w dniu 24 stycznia 2025 r.

Senat podjął uchwałę w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. inż. Arkadiuszowi Mężykowi.

Senat powołał prof. dr. hab. Dariusza Andrejkę na promotora w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. inż. Arkadiuszowi Mężykowi.

Senat poparł wniosek w sprawie zatrudnienia dr hab. inż. Marzeny Parzymies na stanowisku profesora uczelni.

- zmian organizacyjnych na Wydziale Inżynierii Produkcji UP w Lublinie. Obecny Zakład Inżynierii Procesowej, który jest w strukturze Katedry Techniki Ciepłej i Inżynierii Procesowej, zostanie przekształcony w Katedrę Inżynierii Procesowej. W miejsce obecnie funkcjonującej Katedry Techniki Ciepłej i Inżynierii Procesowej powstaną dwie jednostki: Katedra Techniki Ciepłej oraz Katedra Inżynierii Procesowej;
- zmian organizacyjnych na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie polegających na utworzeniu Zakładu Nutraceutyków i Wzbogacania Żywności oraz Zakładu Enzymologii i Dodatków Bioaktywnych w ramach Katedry Biochemii i Chemii Żywności;
- zmiany Uchwały nr 30/2022-2023 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie doskonalenia programu studiów na kierunku biologia.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek:

- o wstrzymanie naboru i likwidację stacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku survival i animacja przyrodnicza;
 - o wstrzymanie naboru i likwidację stacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku diagnostyka ekoprzestępczości.
- Senat pozytywnie podjął uchwałę w sprawie:
- ustalenia programu studiów dla kierunku animal welfare management studia stacjonarne pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w języku angielskim;

- doskonalenia programu studiów drugiego stopnia kierunku doradztwo w obszarach wiejskich dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2024/2025;
- doskonalenia programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2025/2026.

Posiedzenie w dniu 14 lutego 2025 r.

- Senat podjął uchwałę w sprawie zgłoszenia kandydatury:
 - prof. dr hab. Urszuli Gawlik na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk;
 - prof. dr hab. Łukasza Adaszka na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk.

Oprac. MJ

Międzynarodowa współpraca naukowa

Na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie 6 lutego 2025 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Vilnius Gediminas Technical University oraz partnerami przemysłowymi. Wydarzenie miało na celu omówienie możliwości współpracy w zakresie badań naukowych i wspólnych projektów dotyczących mechaniki precyzyjnej i systemów mechatronicznych, technologii oczyszczania powietrza, energetycznych systemów opartych na biopaliwach i wodorze, a także badań nad dronami.

W spotkaniu uczestniczyli goście zagraniczni: z Vilnius Gediminas Technical University – prof. dr. Artūras Kilikevičius – dyrektor i główny badacz Instytutu Nauk Mechanicznych, Wydział Mechaniki, Vilnius Gediminas Technical University; assoc. prof. dr. Jonas Matijošius – kierownik laboratoriów i główny badacz Instytutu Nauk Mechanicznych, Wydział Mechaniki, Vilnius Gediminas Technical University; assoc. prof. dr. Utku Kale – główny badacz Instytutu Nauk Mechanicznych, Wydział Mechaniki; Giedrius Šernas

– Biopower Industries, partner przemysłowy; goście z kraju: mgr inż. Mariusz Gołacki – prezes zarządu DMG Sp. z o.o. Biogazownia Rolnicza oraz mgr inż. Marek Siuciak – broker, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.

Ze strony Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie uczestniczyli: prof. dr hab. Bartosz Sołowiej – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą; dr hab. inż. Zbigniew Krzysiak – Wydział Inżynierii Produkcji; dr inż. Waldemar Samociuk – Wydział Inżynierii Produkcji; mgr inż. Iwona Niezgoda – dyrektor Centrum Transferu Technologii; mgr Marlena Wosiak – koordynator Biura Projektów Międzynarodowych.

Uczestnicy podkreślili potrzebę intensyfikacji działań na rzecz międzynarodowej współpracy naukowej, co może przełożyć się na rozwój innowacyjnych projektów i nowych technologii.

Marlena Wosiak

Fot. Damian Bartnik

Medale 550-lecia Województwa Lubelskiego

8 stycznia 2025 r. w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie odbyła się gala podsumowująca rok 2024, rok jubileuszu 550-lecia województwa lubelskiego. Podczas uroczystości odznaczono 33 instytucje, które angażowały się w działania na rzecz rozwoju regionu oraz zachowania jego tożsamości historycznej i kulturowej. Wśród wyróżnionych znalazł się Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oraz Zespół Pieśni i Tańca „Jawor”. Medale 550-lecia Województwa Lubelskiego z rąk marszałka Jarosława Stawiarskiego odebrali rektor Krzysztof Kowalczyk oraz Jerzy Horbowski-Zaranek, kierownik Centrum Kultury i Folkloru Wsi.

Ponadto w programie spotkania znalazło się przemówienie marszałka województwa lubelskiego oraz koncert Tomasz Momot Orkiestra z udziałem lubelskich artystów.

MJ
Fot. DRiP

Staż za miedzą

W Sali Senatu na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie 10 stycznia 2025 r. odbyło się uroczyste wręczenie decyzji o przyznaniu stażu w V edycji konkursu „Staż za miedzą”. Laureatami konkursu zostało 45 osób, wśród których są badacze z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: dr Alicja Bosacka, dr Anna Krawczuk, dr inż. Monika Krzywicka, dr hab. Robert Gruszecki, dr Sławomir Michałek, dr Beata Nowicka, dr hab. Dariusz Kowalczyk, dr Przemysław Sołek, dr hab. Marzena Włodarczyk-Stasiak, dr Klaudiusz

Szczepaniak, dr Paulina Kęska, mgr Anna Żebracka, dr hab. Aneta Brodziak.

Inicjatywa „Staż za miedzą”, organizowana przez Związek Uczelni Lubelskich, umożliwia naukowcom prowadzenie badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych na uczelni wchodzącej w skład ZUL innej niż macierzysta.

MJ
Fot. Damian Bartnik

Wyróżnienia i stypendia od prezydenta Lublina

Prezydent Lublina Krzysztof Żuk 13 lutego 2025 r. wręczył dyplomy i wyróżnienia laureatom XV edycji Konkursu na Najlepszą Pracę Dyplomową oraz ogłosił przyznanie stypendiów w ramach „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów”.

Nasza uczelnia może się pochwalić trzecim wyróżnieniem w Konkursie na Najlepszą Pracę Dyplomową, które otrzymał Karol Michał Tyrka za pracę inżynierską „Możliwości lokalizacji spalarni śmieci w obszarach zurbanizowanych na przykładzie Lublina” (promotorem pracy jest dr Beata Ferencz z Zakładu Ekologii Krajobrazu i Ochrony Przyrody).

Wśród tegorocznych stypendystów prezydenta Lublina znalazła się doktorantka UP w Lublinie Anna Krajewska oraz dwoje naszych studentów: Dawid Ramotowski i Rozalia Sowisz.

Red.

Fot. Oliwia Gut

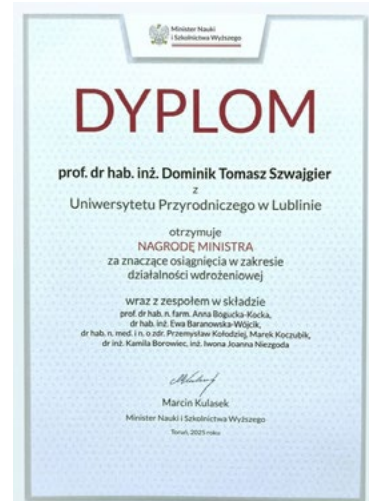
Prestiżowa nagroda

19 lutego 2025 r. podczas Gali Nauki Polskiej zespół, w skład którego wchodzi pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, został wyróżniony prestiżową nagrodą MNiSW za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności wdrożeniowej.

Gala Nauki Polskiej jest częścią obchodów Dnia Nauki Polskiej. Przypada 19 lutego w rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Wydarzenie stanowi okazję do uhonorowania wybitnych naukowców, których osiągnięcia mają istotny wpływ na otaczający nas świat. Organizatorami tegorocznej gali było Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego we współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W tym roku wyróżniono 150 osób, których praca ma kluczowe znaczenie dla rozwoju polskiej myśli naukowej i dydaktyki. Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności wdrożeniowej otrzymał zespół, w skład którego wchodzi czworo pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: prof. dr hab. inż. Dominik Szwajgier, dr hab. inż. Ewa Baranowska-Wójcik, prof. uczelni, dr inż. Kamila Borowiec, mgr inż. Iwona Niezgoda, pracownicy Uniwersytetu Medycznego w Lublinie: prof. dr hab. Anna Bogucka-Kocka, dr hab. Przemysław Kołodziej oraz Marek Koczubik, prezes firmy Invent Farm Sp. z o.o. z Lublina.

Nagrodzony zespół uczestniczył, ze strony UP w Lublinie, w opracowaniu i w komercjalizacji funkcjonalnego produktu spożywczego. Produkt jest nutraceutykiem do zastosowania w prewencji choroby Alzheimera.

Red.

O współpracy mówi lider grupy badawczej prof. dr hab. Dominik Szwajgier

! Jak doszło do prowadzenia badań nad preparatem i dlaczego w tej grupie badawczej?

Dominik Szwajgier – W latach 2009–2010 szukałem tematów badawczych, które mogły dać mi satysfakcję naukową i, mówiąc górnolotnie (ale zgodnie z prawdą), poczucie bycia przydatnym naukowcem. Zainteresowałem się tematem dotyczącym wczesnej prewencji żywieniowej w chorobie Alzheimera. Pamiętam, że pomysł przedstawiłem śp. prof. Zdzisławowi Targońskiemu,

kierownikowi mojej Katedry. Zobaczyłem w jego oczach dość duże zdziwienie, ponieważ ten temat wykraczał poza ramy obszarów naukowych realizowanych wtedy w naszej Katedrze, a nawet na Wydziale. Jednak od samego początku otrzymałem od prof. Targońskiego wsparcie we wszystkich możliwych aspektach. Profesor zawsze mówił, że dobrze jest, kiedy przychodzimy do niego z propozycjami tematów, ponieważ wtedy jest gwarancja maksymalnego zaangażowania w realizację pomysłu. Dlatego też

również prof. Zdzisławowi Targońskiemu zawdzięczamy rezultat, który państwo widzicie.

W latach 2010–2013 byłem kierownikiem projektu badawczego, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki, dotyczącego poszukiwań nowych, żywieniowych źródeł inhibitorów acetylo- i butyrylocholinoesterazy, enzymów kluczowych w terapii choroby Alzheimera. Do dzisiaj terapia oparta na zastosowaniu inhibitorów tych enzymów jest jedyną, stosowaną na całym świecie, metodą opóźniania występowania objawów tej ciężkiej choroby. Projekt zakończył się stworzeniem przeze mnie prototypowego, złożonego polifenolowego preparatu, opartego na ekstraktach pozyskanych z odpowiednio dobranych i przetworzonych owoców i warzyw.

I A jak narodziła się współpraca między uczelniami?

– We wspomnianym wyżej projekcie naukowym finansowanym przez NCN współpracowałem z prof. dr hab. Anną Bogucką-Kocką z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie w zakresie badań nad ekspresją genów związanych z rozwojem choroby Alzheimera (Human Alzheimer Panel). Wyniki uzyskane w tym projekcie wniosłem w 2016 r. jako tzw. projekt bazowy do projektu „Opracowanie standaryzowanego bogatopolifenolowego nutraceutyku do zastosowania w profilaktyce chorób neurodegeneracyjnych” w programie Tango (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, etap koncepcyjny). Otrzymaliśmy finansowanie, a w roku 2017, w ramach projektu Tango 2, dostaliśmy środki na kontynuację prac (etap wdrożeniowy, finansowanie z NCBR). W tym momencie rozpoczęliśmy ścisłą współpracę z lubelską firmą Invent Farm Sp. z o.o. w zakresie dopracowania formy i komercjalizacji produktu rynkowego.

Produkt jest wytworzony na bazie złożonego preparatu polifenolowego, którego finalną formę stworzyłem w laboratorium Katedry Biotechnologii, Żywienia Człowieka i Mikrobiologii wraz z dr hab. Ewą Baranowską-Wójcik, prof. uczelni. Preparat polifenolowy jest produktem o silnych aktywnościach przeciwutleniających, przeciwzapalnych oraz obniżającym aktywność acetylo- i butyrylocholinoesterazy.

Od początku realizacji prac miałem na celu praktyczne zastosowanie wyników moich badań, dlatego bardzo cieszymy się, że komercjalizacja, zaplanowana w projekcie Tango 2, doszła do skutku w 2023 r. Polegała na sprzedaży firmie Invent Farm Sp. z o.o. z Lublina patentu „Kompozycja polifenolowa mająca zastosowanie w profilaktyce i wspomaganiu leczenia chorób neurodegeneracyjnych, zwłaszcza Alzheimera” (Pat. 237891), zgłoszenia patentowego „Sposób otrzymywania żelowego preparatu ze związkami polifenolowymi o spowolnionym ich uwalnianiu” (P. 437938) oraz powiązanego z nimi know-how.

Bioaktywny preparat polifenolowy, będący najważniejszym elementem komercjalizacji, został dostrzeżony i doceniony przez środowisko producentów dóbr i usług jako wartościowy wynalazek, nawet w skali świata, w postaci:

- złotego medalu przyznanego na XIV Międzynarodowych Targach Wynalazków i Innowacji (Intarg 2021, 15–16.06.2021) za preparat polifenolowy do zastosowania w prewencji choroby Alzheimera: „Kompozycja polifenolowa mająca zastosowanie w profilaktyce i wspomaganiu leczenia chorób neurodegeneracyjnych, zwłaszcza Alzheimera”;
- nagrody specjalnej przyznanej przez World Intellectual Property Association (WIIPA) na tych samych targach.

Zespół badawczy złożony z pracowników UP w Lublinie i UM w Lublinie otrzymał dyplom Ministra Edukacji i Nauki za wysokiej rangi nagrody uzyskane w związku z prezentacją wynalazków w 2021 r. na międzynarodowych targach wynalazczości za innowację pod nazwą: „Kompozycja polifenolowa mająca zastosowanie w profilaktyce i wspomaganiu leczenia chorób neurodegeneracyjnych, zwłaszcza Alzheimera”.

Korzystając z możliwości, chciałbym bardzo podziękować śp. prof. Zdzisławowi Targońskiemu za zaufanie, jakim zawsze obdarzał mnie na każdym etapie mojej pracy zawodowej.

Chciałbym podziękować dr hab. Ewie Baranowskiej-Wójcik, prof. uczelni, za bardzo intensywną współpracę naukową na wdrożeniowym etapie projektu Tango 2, szczególnie podczas współtworzenia finalnej formy preparatu polifenolowego i końcowego produktu handlowego. Moje podziękowania należą się również dr inż. Kamili Borowiec za współpracę w ramach tego tematu w latach 2010–2013 oraz mgr inż. Iwonie Niezgódzie za liczne konsultacje dotyczące produktu oraz opracowanie dokumentacji związanej z komercjalizacją produktu. Dziękuję prof. Annie Boguckiej-Kockiej wraz z zespołem pracowników z UM w Lublinie za wieloletnią owocną współpracę.

Bardzo szczególnie podziękowania chciałbym przekazać Markowi Koczubikowi, prezesowi firmy Invent Farm Sp. z o.o. z Lublina, oraz mgr inż. Katarzynie Krzos, prokurentowi i dyrektorowi ds. logistyki i administracji w firmie Invent Farm Sp. z o.o. Dziękuję za wieloletnią, wzorcową współpracę podczas realizacji założeń projektu Tango 2. Bez Państwa udziału w projektach nie byłoby możliwe przeprowadzenie komercjalizacji produktu. Dziękuję za zaufanie, jakim nas obdarzyliście.

Rozmawiała Monika Jaskowiak

Na zdjęciu od lewej: mgr inż. Iwona Niezgoda (UP Lublin); Katarzyna Krzos, Invent Farm Sp. z o.o.; dr hab. inż. Ewa Baranowska-Wójcik, prof. uczelni (UP Lublin); prof. dr hab. inż. Dominik Szwaigier (UP Lublin); prof. dr hab. Anna Bogucka-Kocka (UM Lublin); dr hab. Przemysław Kotodziej, (UM Lublin)
Fot. Archiwum prywatne

Prof. dr hab. dr h.c. Marian Jerzy Budzyński

90-lecie urodzin

Prof. dr hab. dr h.c. Marian Jerzy Budzyński urodził się 2 lutego 1935 r. Jest absolwentem Wydziału Zootechnicznego WSR w Lublinie (1961), magistrantem wybitnego polskiego uczonego prof. dr hab. dr h.c. Adama Domańskiego. Bezpośrednio po studiach podjął pracę jako zootechnik w Wydziale Rolnictwa Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie. Po trzech latach aktywności zawodowej w praktycznej hodowli terenowej powrócił na macierzystą uczelnię, gdzie został zatrudniony na stanowisku starszego asystenta, w Katedrze Szczegółowej Hodowli Zwierząt – Zakładzie Hodowli Koni. W swojej karierze naukowo-dydaktycznej przeszedł kolejne stanowiska od starszego asystenta do profesora zwyczajnego. W roku 1968 uzyskał stopień naukowy doktora nauk rolniczych na Wydziale Zootechnicznym WSR w Lublinie, zaś tytuł doktora habilitowanego w roku 1973 na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w roku 1982, a profesora zwyczajnego w roku 1991. Za wybitne zasługi dla macierzystej uczelni oraz całokształt działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie uchwałą z 22 marca 2013 r. uhonorował Profesora szacownym tytułem doktora honoris causa.

Profesor Marian Jerzy Budzyński jest cenionym naukowcem i praktykiem, uznanym autorytetem w środowisku naukowym i hodowlanym, zajmującym się szerokim spektrum zagadnień dotyczących hipologii, twórcą lubelskiej szkoły naukowej z zakresu etologii koni. Jego wysoką pozycję naukową potwierdza bogaty dorobek publikacyjny – 492 publikacje, w tym 204 oryginalne prace twórcze, 133 artykuły i 104 komunikaty naukowe, 11 podręczników, skryptów i książek, 40 artykułów popularno-naukowych, a także 9 projektów urządzeń i aparatów, z których 5 zostało opatentowanych. Podręczniki „Żywnienie koni” i „Propedeutyka zootechniczna” były wydawane kilkakrotnie. Istotny wkład w rozwój praktyki hodowlanej stanowi autorstwo 15 ekspertyz.

Główne zainteresowania naukowe Profesora obejmują problematykę z zakresu hodowli i użytkowania oraz etologii koni różnych ras, jak również etologii stosowanej różnych gatunków zwierząt.

Jako jedno z najważniejszych osiągnięć naukowych Jubilata należy wymienić:

- prace dotyczące oceny wartości użytkowej i hodowlanej koni, w tym opracowanie wskaźników wydajności ruchu w różnych chodach oraz mierników dzielności wyścigowej przydatnych w selekcji i doskonaleniu populacji poszczególnych ras tych zwierząt;
- badania z zakresu biometrii i oceny eksterieru koni, których wynikiem było ustalenie standardów biometrycznych dla źrebiąt w różnym wieku wykorzystywanych przy ocenie prawidłowości ich odchowu;
- opracowanie programów hodowlanych dla koni różnych ras w kontekście kształtowania się stanu liczbowego ich krajowego pogłowia w przyszłości;
- prace z zakresu użytkowania rozplodowego klaczy i ogierów różnych ras z uwzględnieniem analizy czynników wpływających na jego efektywność;
- badania związane z optymalizacją żywienia i ekonomiki produkcji koni;
- badania dotyczące aktywności fizjologicznej organizmu koni w warunkach obciążenia wysiłkiem oraz ekspozycji na bodźce o różnym charakterze;
- badania dotyczące oceny jakości cech psychicznych koni różnych ras z wykorzystaniem nowatorskich testów behawioralnych własnego autorstwa.

Szczególnie ważny aspekt poznawczy i aplikacyjny charakteryzuje badania prof. Mariana Jerzego Budzyńskiego dotyczące oceny jakości cech psychicznych koni, prowadzone z wykorzystaniem nowatorskich testów behawioralnych własnego autorstwa. Test lęklivosti znalazł szerokie zastosowanie do określenia poziomu zrównoważenia nerwowego klaczy i ogierów zarodowych różnych ras hodowli państwowej, zaś test labiryntu stał się narzędziem umożliwiającym ocenę procesu uczenia się i powstawania pamięci u koni. Wieloletnie badania prowadzone w tym zakresie pozwoliły na wyłonienie osobników charakteryzujących się wysoką wartością hodowlaną i użytkową pod względem pożądanych cech zachowania się. Zgodnie z uzyskanymi wynikami wykazano, że jakość cech psychicznych koni decydująca o ich zachowaniu się w dużym stopniu może być przekazywana przez rodziców na potomstwo. Z tego względu ocena behawioralna i jej wyniki powinny być uwzględniane jako jedno z kryteriów selekcji w perspektywicznych programach hodowlanych. Jest to o tyle istotne ze względów praktycznych, iż – jak wykazały badania Profesora – pomiędzy poziomem różnych wskaźników wyrażających wartość użytkową koni a ich reaktywnością behawioralną występuje istotna korelacja. Wykazano także istotny wpływ środowiska hodowlanego na reaktywność behawioralną koni.

Wraz z szeroką i różnorodną działalnością naukowo-badawczą prof. Marian Jerzy Budzyński podejmował liczne formy aktywności organizacyjnej i dydaktycznej wpisującej się w rozwój Wydziału Zootechnicznego Akademii Rolniczej w Lublinie, piastując

w kolejnych latach różne kierownicze stanowiska: prodziekana (1978–1981), dziekana (1987–1990), zastępcy dyrektora Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej (1976–1982), dyrektora Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej (1992–1997), kierownika Zakładu Hodowli Koni (1977–1991), kierownika Pracowni Etologii Zwierząt (1995–1997), kierownika Katedry Etologii i Podstaw Technologii Produkcji Zwierzęcej (1998–2005).

Znaczącym, nowatorskim osiągnięciem prof. Mariana Jerzego Budzyńskiego było opracowanie i wprowadzenie po raz pierwszy w Polsce do programów nauczania (1995) przedmiotu z zakresu etologii stosowanej. Z Jego inicjatywy i pod kierownictwem aż do przejścia na emeryturę (2005) na Wydziale Zootechnicznym AR w Lublinie utworzono Pracownię Etologii Zwierząt (1995–1997) przekształconą w Zakład, a następnie Katedrę Etologii i Podstaw Technologii Produkcji Zwierzęcej (1998).

W ramach działalności dydaktycznej, w oparciu o nowatorskie, własne programy, Profesor prowadził zajęcia z takich przedmiotów, jak np. hodowla i użytkowanie koni, hodowla zwierząt gospodarskich, propedeutyka zootechniczna, historia hodowli i użytkowania koni, etologia koni, etologia zwierząt gospodarskich. W latach 1966–1971 swoją pasję dydaktyczną i badawczą realizował, prowadząc koło naukowe zootechników, które cieszyło się ogromnym zainteresowaniem studentów. Jako wybitny dydaktyk i naukowiec otwarty dla studentów oraz pracowników uczelni zawsze cieszył się szacunkiem i sympatią społeczności akademickiej. Profesor Marian Jerzy Budzyński jest osobą życzliwą, ciepłą i przyjazną ludziom. Charakteryzuje się również niezwykle pracowitością, skrupulatnością i dociekliwością naukową.

Należy podkreślić istotny wkład Profesora w kształcenie kadry naukowej. Jest promotorem jednego doktoratu honoris causa, 11 doktorów, spośród których 4 to samodzielni pracownicy nauki i 168 magistrów. Recenzował 32 rozprawy doktorskie, 13 habilitacyjnych i 27 wniosków na stanowisko i tytuł profesora. Znacząca część dawnej i obecnej kadry polskich uczelni kształcących na kierunku zootechnika została wypromowana przy czynnym udziale Profesora. Pracownicy Katedry będącej pod jego kierownictwem zawsze mogli liczyć na pomoc, merytoryczne wsparcie i mobilizację do rozwoju naukowego.

Profesor Marian Jerzy Budzyński działał aktywnie w wielu komitetach i towarzystwach naukowych oraz gremiach doradczych i opiniotwórczych, wśród których można wymienić: Komitet Nauk Zootechnicznych PAN (1984–2004 członek prezydium), w którym przez cztery kadencje pełnił funkcję przewodniczącego (1990–2003), a od roku 2007 do chwili obecnej jest członkiem honorowym; Polskie Towarzystwo Zootechniczne (od 1963); Europejską Federację Zootechniczną (od 1975), gdzie był koordynatorem Krajowej Komisji Produkcji Koni EFZ w Rzymie (1987–1995); Lubelskie Towarzystwo Naukowe (członek rzeczywisty od 1978, a w kadencji 2012–2015 wiceprezes); Instytut Zootechniki w Krakowie (członek Rady Naukowej w latach 1995–2004); Komitet Badań Naukowych (członek w czwartej kadencji w latach 2000–2004, w Zespole P-06 Nauk Rolniczych i Leśnych); Lokalną Komisję Etyczną ds. Doświadczeń na Zwierzętach w Lublinie (od 2000 na czteroletnią kadencję zastępca przewodniczącego); II Lokalną Komisję Etyczną akredytowaną przy AR w Lublinie (przewodniczący w latach 2002–2005).

Jubilat był także: członkiem i przewodniczącym Zespołu ds. Chowu Koni Rady Naukowo-Technicznej Ministerstwa Rolnictwa

i Gospodarki Żywnościowej (1975–1985); wiceprzewodniczącym (1981–1988) i przewodniczącym Rady Hodowlanej Zarządu Głównego Polskiego Związku Hodowców Koni (1989–2000); członkiem Prezydium ZG PZHK (1981–2000); wiceprezesem ZG PZHK (1984–2000); przewodniczącym Rady Prezesów WZHK w Lublinie (1982–1983); prezesem OZHK w Lublinie (1983–1987), prezesem Lubelskiego Związku Hodowców Koni (2000–2004); w latach 1999–2004 konsultantem naukowym Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział Terenowy w Warszawie.

Profesor Marian Jerzy Budzyński cieszy się dużą sympatią i uznaniem w gremiach polskich hipologów i hodowców koni. Jest dla nich niekwestionowanym autorytetem. Wielokrotnie zapraszany, chętnie uczestniczył w aukcjach i wystawach koni, często pełniąc funkcję przewodniczącego komisji sędziowskiej. Spotkaniom z hodowcami towarzyszyła zawsze atmosfera nacechowana wspólną troską o przyszłość hodowli koni w Polsce. Profesor zawsze był aktywnym popularyzatorem postępu w hodowli koni, ukazując możliwości łączenia teorii z praktyką.

Profesor brał czynny udział w pracach redakcji różnych czasopism: był członkiem redakcji „Rocznika Nauk Rolniczych PAN, ser. B” (1985–1988), redaktorem „Annales UMCS Sectio EE (Zootechnica)” (1985–2007); członkiem komitetu redakcyjnego „Polskie Zwierzęta Gospodarskie” (1994–1995) oraz czasopisma „Przegląd Hodowlany” (1998–2005).

W czasie swojej kilkudziesięcioletniej kariery zawodowej prof. Marian Jerzy Budzyński uczestniczył w licznych stażach zagranicznych oraz konferencjach i kongresach naukowych, prezentując wyniki swoich badań.

Jego działalność naukowo-badawcza, dydaktyczna i organizacyjna została wyróżniona licznymi nagrodami i odznaczeniami, m.in.: nagrodą III stopnia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego (1969); nagrodą II stopnia (1980) oraz nagrodą I stopnia (1982) Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki; złotą odznaką „Zasłużony dla Miasta Lublina” (1988); odznaką „Zasłużony Pracownik Rolnictwa” (1978); Złotym Krzyżem Zasługi (1979); Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984); Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2002); Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1985); złotą odznaką „Za Wybitne Zasługi dla AR w Krakowie” (1990); odznaką honorową „Zasłużony dla Rolnictwa” (2003) oraz piętnastoma innymi odznaczeniami indywidualnymi. Za całokształt działalności naukowo-badawczej i organizacyjnej został uhonorowany Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, zaś za zasługi dla społeczeństwa otrzymał z rąk arcybiskupa lubelskiego Józefa Żyzińskiego archidiecezjalne odznaczenie „Lumen Mundi” (2006). Wybitny wkład Profesora w rozwój nauk rolniczych oraz stosowanych nauk biologicznych w Polsce w roku 2008 nagrodił Medalem im. Michała Oczapowskiego Wydział Nauk Rolniczych Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Nauk. W roku 2014 został wyróżniony odznaką Lubelskiego Towarzystwa Naukowego „Resolutio pro Laude Academica”.

Wielce Szanowny Panie Profesorze, z okazji tak wyjątkowego jubileuszu składamy z serca płynące życzenia wszelkiej pomyślności w życiu osobistym, a nade wszystko dobrego zdrowia na kolejne lata.

Marek Sapuła, Jarosław Kamieniak

O badaniach naukowych i zadaniach uczelni przyrodniczych

26 lutego 2025 r. w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Warszawie odbyło się spotkanie prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą Bartosza Sołowieja z wiceministrą nauki Karoliną Ziolo-Pużuk.

Rozmowy dotyczyły szeroko rozumianych badań prowadzonych w naukach rolniczych, inżynieryjno-technicznych oraz weterynaryjnych – obejmujących zarówno badania podstawowe, jak i aplikacyjne – a także ich wpływu na rozwój nauki i gospodarki, realizacji projektów naukowych we współpracy z uczelniami krajowymi i zagranicznymi, przedsiębiorcami oraz popularyzacji wiedzy w zadaniach

zleconych przez MNiSW. Dyskutowano również o ewaluacji osiągnięć naukowych, czyli procesie oceny dorobku badawczego instytucji naukowych, uwzględniającym m.in. liczbę i jakość publikacji naukowych, patenty, wdrożenia, międzynarodową i krajową współpracę badawczą oraz wpływ wyników badań naukowych na otoczenie społeczno-gospodarcze. Prorektor Sołowiej podnosił także rolę osiągnięć naukowych, prowadzących do odkryć lub rozwiązań, które mają istotne znaczenie dla rozwoju danej dziedziny. Osiągnięcie naukowe to nie tylko publikacja w prestiżowym czasopiśmie, ale przede wszystkim realne rozwiązanie problemu naukowego czy przełomowa technologia. Stąd wynika potrzeba dłuższego czasu oceny działań naukowych jednostek badawczo-dydaktycznych w przyszłości, w tym badań prowadzonych np. przez uczelnie przyrodnicze i rolnicze, tak żeby nie bać się podejmować trudnych wyzwań i w konsekwencji dokonywać przełomowych odkryć, stanowiących podstawę dla rozwoju nauki i innowacyjności.

Rozmawiano również o kontynuacji realizacji wspólnego zadania uczelni przyrodniczych „Sieć badawcza uczelni przyrodniczych na rzecz rozwoju polskiego sektora mleczarskiego – projekt badawczy”. Prof. Sołowiej, jako lider ww. zadania i koordynator sześciu uczelni przyrodniczych i rolniczych, przedstawił cel oraz obszary badawcze w ramach zadania „Sieci SUP-RIM”, jak również opowiedział o zrealizowanych działaniach uczelni zaangażowanych w ww. projekt. Podczas spotkania omówiono plany badawcze na kolejne lata uczelni stanowiących „Sieć”, jak również możliwości popularyzacji wiedzy – kontynuację programu „Jedzenie ma znaczenie”, realizowanego dla Telewizji Polskiej SA (bardzo duża oglądalność programu emitowanego przez TVP2, dostępnego również na TVP Nauka, TV Polonia, TVP3, TVP VOD oraz portalu Onet/MedOnet), a także przyszłe działania medialne uczelni przyrodniczych i rolniczych.

Rozmowa dotyczyła również uczestnictwa wiceministry dr Karoliny Ziolo-Pużuk w wydarzeniach organizowanych wkrótce przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie: Konferencji Prorektorów ds. Nauki Uczelni Przyrodniczych i Rolniczych, której przewodniczy prorektor Bartosz Sołowiej, oraz otwarciu Centrum Fenomiki Roślin z pierwszym i jedynym w Polsce systemem do w pełni zautomatyzowanego, wielowymiarowego fenotypowania roślin.

Bartosz Sołowiej

Fot. Archiwum prywatne B. Sołowieja

Wizyta w Brukseli w ramach prezydencji w Radzie UE

Na zaproszenie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia” prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UP w Lublinie prof. dr hab. Bartosz Sołowiej w dniach 21–23 stycznia 2025 r. uczestniczył w Brukseli w kilku ważnych wydarzeniach zorganizowanych w ramach inauguracji polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Spotkania były okazją do promocji polskich produktów ekologicznych, budowania międzynarodowych relacji handlowych oraz wymiany wiedzy i doświadczeń z przedstawicielami instytucji unijnych i organizacji branżowych. Obecność prorektora podkreślała rolę nauki i innowacji w rozwoju sektora rolno-spożywczego oraz znaczenie współpracy między środowiskiem akademickim a branżą spożywczą.

Szczególnym punktem programu była wizyta w Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (European Research Executive Agency – REA), która odegrała kluczową rolę w nawiązaniu rozmów na temat finansowania i współpracy naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w ramach unijnych programów badawczych (m.in. Horyzont Europa). Spotkanie umożliwiło omówienie perspektyw wspólnych projektów badawczych, m.in. związanych z sektorem rolno-spożywczym, zrównoważonym rozwojem oraz innowacjami w produkcji żywności.

Podczas pobytu w Brukseli prof. Sołowiej, wraz z reprezentantami najważniejszych organizacji branżowych w Polsce, uczestniczył w licznych spotkaniach, w tym z przedstawicielami Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Komisji Europejskiej. Kluczowym punktem programu był polski wieczór narodowy, który zgromadził szerokie grono urzędników unijnych, ambasadorów, ekspertów oraz liderów branży spożywczej.

Udział Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w wydarzeniach w Brukseli to kolejny krok w umacnianiu pozycji uczelni jako istotnego partnera naukowego w realizacji strategii zrównoważonego rozwoju oraz promowaniu polskiej żywności ekologicznej. Spotkania były również szansą na zaprezentowanie potencjału polskiego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego w kontekście współpracy

Od lewej: Iwona Ciechan, Maciej Bartoń, Bartosz Sołowiej, Paul Webb

międzynarodowej oraz rozwijania badań nad żywnością wysokiej jakości.

Wyjazd stanowił ważny element budowania relacji między środowiskiem akademickim, sektorem przemysłowym oraz instytucjami unijnymi, a także wsparcia innowacji i promocji polskich produktów na rynkach międzynarodowych.

W wizycie w Brukseli brał także udział pełnomocnik Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia” – doktorant UP w Lublinie Maciej Bartoń.

Maciej Bartoń

Fot. Archiwum prywatne B. Sołowieja

Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UP

23 stycznia 2025 r. odbyło się walne zebranie Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Podczas spotkania podsumowano dotychczasowe działania stowarzyszenia oraz przeprowadzono wybory nowego zarządu i innych ciał kolegialnych.

W skład nowo wybranego Zarządu Stowarzyszenia weszli: prezes – prof. dr hab. Bohdan Dobrzański; wiceprezes – Tadeusz Badach; wiceprezes – Jan Buczma; skarbnik – Agata Narolska; sekretarz – dr inż. Wioletta Wróblewska; członek Zarządu – Iwona Niezgoda; członek Zarządu – Monika Jaskowiak. Komisja Rewizyjna: prof. dr hab. Iwona Janczarek – przewodnicząca; prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk; Magdalena Dyduch-Siemińska. Sąd Koleżeński: prof. dr hab. Stanisław Baran – przewodniczący; prof. dr hab. Antoni Brodacki; dr hab. Witold Chabuz.

Red.

Fot. Damian Bartnik

Wyjątkowa wystawa w Izbie Pamięci

27 stycznia 2025 r. w Izbie Pamięci Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbyło się otwarcie wystawy upamiętniającej 80-lecie istnienia Wydziału Agrobioinżynierii. Była to nie tylko okazja do przypomnienia historii Wydziału, ale także moment refleksji nad jego dorobkiem, rozwojem naukowym oraz wkładem w edukację i badania nad nowoczesnym rolnictwem.

Wydział Agrobioinżynierii, jako jeden z najstarszych w Polsce powojennej, przez dekady ewoluował, dostosowując swoją działalność do dynamicznych zmian w nauce i potrzeb rynku. Wystawa ukazuje zarówno bogate dziedzictwo, jak i osiągnięcia jednostek naukowych Wydziału, podkreślając ich rolę w kształtowaniu przyszłości rolnictwa i badań środowiska.

Wystawę uroczyście otworzyła prof. dr hab. Barbara Kołodziej, dziekan Wydziału Agrobioinżynierii. W wydarzeniu głos zabrali również rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk oraz dr inż. Paulina Studzińska-Jaksim, dyrektor Biblioteki Głównej. Wśród licznych gości znaleźli się obecni i emerytowani pracownicy uczelni, dla których to spotkanie było okazją do wspomnień i rozmów o przyszłości nauki oraz dalszej integracji środowiska akademickiego.

Ekspozycja została starannie przygotowana, by jak najlepiej oddać ducha minionych lat oraz zmiany, jakie zaszły na przestrzeni dekad. Zwiedzający mogli zobaczyć bogaty zbiór dokumentów, kronik, fotografii, książek oraz sprzętów badawczych i rolniczych, które były świadkami rozwoju Wydziału. Wśród najciekawszych eksponatów znalazły się m.in. wialnia, maszyna rolnicza napędzana siłą

Rektor Krzysztof Kowalczyk

mięśni, której zadaniem było oczyścić wymłócone ziarno od plew, heliograf Campbella-Stokesa, służący do pomiaru nasłonecznienia oraz aparat Casagrande'a, wykorzystywany w badaniach gleboznawczych. Uwagę przyciągały stroje krzeczonowskie, które dzięki uprzejmości kierownika zespołu Jawor i precyzyjnej pracy mgr Ewy Piskorskiej dodały wystawie regionalnego charakteru i nostalgii.

Ekspozycje pochodziły z zasobów Katedry Technologii Produkcji Roślinnej i Towaroznawstwa, Katedry Roślin Przemysłowych i Leczniczych oraz Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska z Wydziału Agrobioinżynierii, z Archiwum uczelni oraz Biblioteki Głównej UP w Lublinie. W prace związane z wydrukiem materiałów włączony był mgr inż. Jacek Pałyska z Wydawnictwa UP. Przygotowanie wystawy wymagało współpracy wielu osób, a każdy element ekspozycji został starannie dobrany i opracowany.

Jednym z najbardziej symbolicznych momentów wydarzenia była premierowa prezentacja *Księgi wpisów pamiątkowych* – wyjątkowego dzieła introligatorskiego, ręcznie zszytego i zdobionego złoconymi oraz okuciami w pracowni Dom Słów – Izba Drukarstwa w Lublinie. W księdze tej można pozostawić refleksje, wspomnienia i życzenia dla przyszłych pokoleń studentów i naukowców.

Za organizację i przygotowanie wystawy odpowiadały dr inż. Monika Jaroszuk-Sierocińska, mgr inż. Alicja Strzałka oraz mgr inż. Małgorzata Zawiślak-Pranagal z Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska, we współpracy z pracownikami biblioteki – mgr Justyną Kamińską oraz mgr inż. Justyną Sadurą.

Wystawa stała się czymś więcej niż tylko prezentacją przeszłości – była żywym dowodem na to, jak ogromny wpływ Wydział Agrobioinżynierii miał i nadal ma na kształtowanie nauki i praktyki rolniczej. To wydarzenie nie tylko przypominało o bogatym dziedzictwie, ale także stało się inspiracją do dalszego rozwoju, pokazując, że tradycja i nowoczesność mogą iść ze sobą w parze. Historia Wydziału to nie tylko zapisane kroniki i eksponaty, to przede wszystkim ludzie, ich pasja, zaangażowanie i praca na rzecz kolejnych pokoleń. Takie spotkania pozwalają spojrzeć w przeszłość z dumą, ale także inspirować się i patrzeć w przyszłość z nadzieją.

Monika Jaroszuk-Sierocińska, Justyna Kamińska, Justyna Sadura

Fot. Justyna Sadura, Justyna Kamińska

Natura okiem leśnika

Pod tym tytułem w dniach 23 stycznia – 7 lutego 2025 r. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie czynna była wystawa zdjęć i obrazów członków Studenckiego Koła Naukowego Leśników. Swoje obrazy zaprezentował Patryk Hawraj, a zdjęcia Karol Ilczuk i Miłosz Pogorzelski. Rozmawiamy z autorami fotografii.

Karol Ilczuk i Miłosz Pogorzelski

Ile czasu zajęło wam przygotowanie zdjęć do tej wystawy?

Karol Ilczuk: – Przygotowujesz się całe życie. A tak serio, to ciężko powiedzieć.

Miłosz Pogorzelski: – Na przykład idziemy w teren zrobić zdjęcie dzika, a wracamy ze zdjęciem ptaka, sarny europejskiej lub zająca. Zdarza się też, że po kilku godzinach wracamy z niczym. Ciężko więc realnie ocenić, ile czasu poświęciliśmy na wystawę.

Czy do wyjścia w teren przygotowujecie swój sprzęt w jakiś szczególny sposób?

MP: – Moje auto jest przygotowane typowo pod fotografię. Oznacza to, że nie ma tam odświeżaczy powietrza, staram się nie przewozić nim zbyt często innych osób, by nie zostawiały w nim swojego zapachu. Auto jest też często wietrzone. Jeśli chodzi o ubrania, w których chodzę w teren, nie trzymam ich w domu,

ponieważ znajduje się w nim sporo różnego rodzaju czynników zapachowych, które zwierzęta później mogą wyczuć. Trzeba być w tym kontekście ostrożnym, jeżeli chcemy znaleźć się bardzo blisko zwierzęcia. Mam też dużo ubrań maskujących, w których kładę się na łące lub polanie. Pod strój maskujący zakładam ubrania, które nie szeleszczą.

KI: – U mnie na pewno w plecaku musi być wszystko ułożone. Kiedy docieram na wybrane miejsce, jest jeszcze ciemno, więc muszę pamiętać, w jakiej konfiguracji spakowałem sprzęt, żeby wyciągnąć go bez generowania dodatkowych dźwięków.

Co chcieliście ukazać przez swoje prace?

MP: – Przede wszystkim chciałem połączyć pasję do przyrody z zamiłowaniem do fotografii. Staram się też pokazać, że fotografia uczy cierpliwości, ale wynagradza długie godziny oczekiwania.

KI: – Dla mnie te zdjęcia są przedstawieniem tego, jak widzę świat. Lubię w swoje zdjęcia wplatać elementy nieoczywiste. Na przykład w zdjęciach ptaków w ciemniejszych miejscach znajdują się inne zwierzęta, trzeba się tylko dobrze przyjrzeć.

Jakieś rady dla mniej doświadczonych kolegów i koleżanek rozpoczynających przygodę z fotografią?

MP: – Najważniejsze to się nie zrażać. Nieważne, czy chodzi o fotografię ogólnie czy tylko dzikich zwierząt. Zdarzy się, że wyjdziemy w teren raz, drugi, trzeci i wrócimy z niczym. Przy kolejnych wyprawach w końcu uda nam się uchwycić kadr, który wynagrodzi nam czas i trud, jakie do tej pory włożyliśmy w fotografię.

*Rozmawiał Damian Bartnik
Fot. Damian Bartnik*

Cykl warsztatów turystycznych w języku angielskim

Warsztaty turystyczne w języku angielskim organizowane przez Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbywają się cyklicznie od 2022 r.

Oferta zajęć warsztatowych jest kierowana do młodzieży szkół ponadpodstawowych, a jej odbiorcami są głównie uczniowie klas o profilu technik organizacji turystyki i technik hotelarstwa z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie, renomowanej placówki edukacyjnej, z którą Uniwersytet Przyrodniczy nawiązał współpracę w lipcu 2021 r. W organizację zajęć zaangażowani są pracownicy Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji: kierownik mgr Joanna Rączkiewicz-Gołacka oraz wykładowcy mgr Ewa Koproń (pomysłodawczyni warsztatów) i mgr Dorota Krzysiak, a także studenci I oraz II stopnia studiów stacjonarnych kierunku turystyka i rekreacja Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Celem warsztatów jest doskonalenie umiejętności językowych i komunikacyjnych w języku angielskim, zapoznanie naszych potencjalnych studentów z ofertą kształcenia językowego prowadzonego przez CNJOiC, jak również możliwości uzyskania międzynarodowych certyfikatów językowych TELC, Mondiale English and German Test oraz LanguageCert. Formuła aktywizujących turystycznych warsztatów językowych daje sposobność do poszerzenia wiedzy z zakresu geografii i turystyki, stwarzając idealne warunki do przetestowania kompetencji, takich jak rozumienie, analizowanie i interpretowanie informacji, oraz rozwija umiejętność wykorzystywania tych kwalifikacji w praktyce w sferze branżowej, jednocześnie umożliwiając wymianę wiedzy i doświadczenia pomiędzy środowiskiem akademickim i szkolnym również na płaszczyźnie międzynarodowej.

Erasmus+, program Unii Europejskiej wspierający wymianę edukacyjną i mobilność akademicką, w dużym stopniu wpłynął na dobór tematyki oraz formy organizowanych spotkań. Realizowane za granicą przez naszą kadrę akademicką staże metodyczne oraz udział naszych studentów w międzynarodowych projektach

edukacyjnych skutkowało wprowadzaniem nowoczesnych technik nauczania treści przedmiotowych oraz nowatorskiego podejścia przy opracowywaniu zadań projektowych zaproponowanych w trakcie warsztatów. Co więcej, wykładowcy oraz studenci z zagranicznych ośrodków akademickich przebywający na naszej uczelni chętnie włączali się w realizację tego przedsięwzięcia.

Dr Elsa Zela, reprezentująca przebywających w naszym Uniwersytecie wykładowców języków specjalistycznych z Agricultural University of Tirana w Albanii, 13 maja 2022 r. poprowadziła warsztaty „Tourism in Albania”, w trakcie których uczniowie i studenci mogli doświadczyć wirtualnej podróży przez Albanię, kraj zachwycający bogactwem krajobrazów, monumentalnych zabytków kulturowych, otwartością i gościnnością mieszkańców. Słuchacze zafascynowani malowniczym kanionem Gjipe, Jeziorem Szkoderskim, magicznym Niebieskim Okiem, Berat, określanym „miastem tysiąca okien”, Gjirokastrë, zwanym „miastem tysiąca schodów” wykazywali duże zainteresowanie poruszaną tematyką, włączając się w dyskusję, jednocześnie wspianale wykorzystując okazję sprawdzenia swoich umiejętności językowych.

12 grudnia 2022 r. odbyły się warsztaty zatytułowane „Erasmus+ Student Mobility – Learn More...”, będące sprawozdaniem realizowanych przez studentów UP w Lublinie staży zagranicznych.

Ada Wójtowicz, studentka III roku studiów I stopnia kierunku turystyka i rekreacja, przedstawiła prezentację dotyczącą mobilności studenckiej Erasmus+, w której uczestniczyła, realizując swój program studiów w semestrze letnim 2021–2022 w Cyprus European University, w Nikozji, na Cyprze. Relacja miała formę cennego poradnika dla studentów zdecydowanych na edukacyjną przygodę Erasmus+. Wprowadzenie zawierało listę niezbędnych dokumentów oraz inne praktyczne porady dla wyjeżdżających, dotyczące m.in. zakwaterowania, aprowizacji itp. Omówiony został program

zajęć i forma realizowanych treści: zajęcia teoretyczne i ćwiczenia praktyczne, spotkania z pracownikami branży turystycznej, wymiana doświadczeń i wycieczki fakultatywne. Malownicze zdjęcia prezentowały bujną roślinność, turkusową wodę oraz archeologiczne zabytki Cypru.

Ewa Wach i Alan Wawrzyńczak, studenci I roku studiów II stopnia kierunku turystyka i rekreacja, przedstawili relację ze swojego pobytu w ramach wymiany Erasmus+ w Kłajpedzie, na Litwie w październiku 2022 r. Organizatorem międzynarodowego projektu Biznes w Turystyce, który realizowali, był Klaipėda State University of Applied Sciences. Celem projektu było użycie Systemu Informacji Geograficznej (GIS) do rozpowszechniania turystycznych zasobów przyrodniczych i kulturowych regionów turystycznych. W ramach przedsięwzięcia studenci UP w Lublinie opracowywali projekt Region Lubelszczyzny, tworzyli statyczne mapy szlaków turystycznych z użyciem oprogramowania arcGIS Pro, w formacie ArcGIS i aplikacji StoryMap. Współpracując ze studentami z Polski, Łotwy i Litwy, opracowywali cyfrowe szlaki turystyczne na obszarach swoich państw. W przedstawionej prezentacji nie zabrakło również atrakcji turystycznych zwiedzanych miejsc (bałtyckich miast portowych, Parku Narodowego Samogitia, zabytków Kłajpedy i Palangi, eksponatów muzeum bursztynu).

20 maja 2024 r. odbyła się kolejna edycja warsztatów zatytułowanych „Exploring Lublin is fun”, która poświęcona była zagadnieniom dotyczącym atrakcyjności turystycznej Lublina jako Miasta Inspiracji oraz Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023. Dużym zainteresowaniem cieszyły się prezentacje multimedialne „A trip around Lublin: Cracow Gate, Trinitarian Tower, Underground Route” oraz „Lublin legends: Devil’s trial, The stone of misfortune, Goldsmith’s pretty daughter” wzbogacone o ćwiczenia językowe umieszczone w aplikacjach anglojęzycznych. Niezwykle inspirujące okazało się zadanie z mapą Starego Miasta, na której należało wytyczyć własną trasę turystyczną, wskazać jak dotrzeć do poszczególnych zabytków oraz omówić najciekawsze miejsca turystyczne. Dodatkową atrakcją była gra planszowa „Board game Lublin exploring”, która wymagała od graczy dodatkowej wiedzy turystycznej i umiejętności językowych.

Warsztaty, które odbyły się 5 grudnia 2024 r. „The most popular tourist destinations in Poland and Turkey” obejmowały zagadnienia dotyczące wybranych atrakcji turystycznych Polski i Turcji.

Zaprezentowali je studenci programu Erasmus+ z Turcji: Osman Seferoglu i Mureysa Turan realizujący semestr nauki na naszej uczelni. Prezentacje multimedialne dotyczące przedstawienia w języku angielskim 3 popularnych destynacji turystycznych w Polsce (Tricity, Cracow&Tatra, Lublin&Roztocze) oraz Turcji (Istanbul, Cappadocia, Pamukkale&Hierapolis) zawierały informacje takie jak: lokalizacja na mapie i cechy geograficzne miejsca, opis i zdjęcia atrakcji turystycznych, aktywności i sporty do wykonywania na tym terenie, tradycje lokalne i kuchnia regionalna. Uczniowie i studenci pracowali w grupach, przygotowując plakaty promujące jedną z wylosowanych destynacji.

W zajęciach brali udział uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie, pod opieką mgr Beaty Siczek, nauczyciela języka angielskiego, oraz studenci II roku kierunku turystyka i rekreacja Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Martyna Daniłow, Wiktoria Mikula, Kamil Onufrijuk, Daria Piłat, Aleksandra Słomianowska, Wiktoria Suda, Zuzanna Węgrzyn, Paweł Sobolewski, Agnieszka Kruk, Darya Prataşchych, Aliaksandra Prataşchych, Khrystyna Trotsiuk, a także studenci I roku turystyki i rekreacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Klaudia Kolańska, Anna Kozak, Mateusz Staszczak, Julia Szałajewska, Karolina Szczekała, Mateusz Świeczak, Tomasz Święciło, Martyna Wołoszynek, Jakub Górecki, Leszek Dobek, Adam Łuczko. Odwiedzająca nasz Uniwersytet młodzież została obdarowana podarunkami ufundowanymi przez prorektora ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Urszulę Kosior-Korzeczką, prof. uczelni, oraz CNJOiC UP w Lublinie.

Wszystkie organizowane spotkania miały formę warsztatów, uczniowie i studenci współdziałający w poszczególnych zespołach aktywnie uczestniczyli w rozwiązywaniu zróżnicowanych zadań, gier i quizów online sprawdzających znajomość i zrozumienie treści prezentowanych zagadnień. Projekty realizowane w międzynarodowych zespołach stworzyły okazję do sprawdzenia swoich umiejętności językowych, co z pewnością przyczyni się do zwiększenia świadomości konieczności doskonalenia kompetencji w zakresie języków obcych. Wpisuje się to w koncepcję nauczania przedmiotowo-językowego realizowanego w ramach lektoratu w Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Ewa Koproń, Joanna Rączkiewicz-Gołacka
Fot. Maciej Niedziółka, Oliwia Gut, Damian Bartnik

Warsztaty technologiczne

Na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii 10 września 2024 r. odbyły się warsztaty technologiczne pt. „Opracowanie technologii produkcji wyrobów fortifikowanych suszami grzybowymi oraz wyrobów mięsnych o obniżonej kaloryczności, przydatnych do produkcji w małej skali” w ramach operacji „Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności”. Dzięki wsparciu Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli w zajęciach prowadzonych przez pracowników Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Roślinnego i Gastronomii oraz Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Zwierzęcego naszego Wydziału możliwość udziału mieli rolnicy z naszego województwa.

Tematyka spotkania dotyczyła możliwości wykorzystania suszy grzybowych do fortifikacji (wzbogacenia) żywności oraz zastosowania inuliny jako zamiennika tłuszczu zwierzęcego w produkcji wyrobów z rozdrobnionego mięsa. Spotkanie w auli wykładowej, oprócz przekazania istotnych wiadomości, było okazją do dyskusji w zakresie szeroko pojętego przetwórstwa żywności.

Podczas warsztatów w Pracowni Gastronomicznej uczestnicy przygotowali proszki grzybowe z popularnych gatunków grzybów uprawnych, które wykorzystali jako częściowy substytut mąki pszennej. Następnie ocenili własnoręcznie wykonane wypieki i szukali kompromisu pomiędzy uzyskaniem produktów o poprawionym składzie odżywczym a zachowaniem jakości sensorycznej i akceptacji konsumenckiej. Kolejne warsztaty, tym razem w hali półtechniki przetwórstwa mięsa, miały na celu zapoznanie uczestników z możliwościami wykorzystania inuliny jako zamiennika tłuszczu zwierzęcego w produkcji wyrobów z rozdrobnionego mięsa. Uczestnicy przygotowali wybrany wyrób mięsny, wykorzystując półprzemysłowe maszyny i urządzenia znajdujące się w hali półtechniki. Na koniec warsztatów odbyła się degustacja, podczas której słuchacze porównali wyrób konwencjonalny z jego niskotłuszczowym odpowiednikiem z dodatkiem inuliny.

Wydarzenie, obfitujące w praktyczne informacje podane w przystępny sposób podczas wykładów i warsztatów technologicznych, miało na celu rozpowszechnianie wśród rolników z województwa lubelskiego przetwórstwa surowców z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw. W obecnej sytuacji rynkowej ważne jest, aby producenci mieli zróżnicowany asortyment produktów świeżych oraz przetworzonych, a tym

samym umieli dostosować podaż i poprawić dystrybucję, tak aby zaspokoić oczekiwania ilościowe i jakościowe konsumenta, a przy tym czerpać dodatkowe dochody z gospodarstwa.

Wrześniowe warsztaty były już kolejnymi zrealizowanymi przez Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii wraz z Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. W maju 2022 r. odbyły się warsztaty technologiczno-gastronomiczne pt. „Wykorzystanie jagnięciny i kozłęciny do przygotowania potraw”, a we wrześniu 2022 i 2023 r. – warsztaty technologiczne dotyczące produkcji

kiszzonek, dżemów z surowców warzywnych, soków NFC (not from concentrate, czyli nie z koncentratu) oraz napojów serwatkowych z komponentem roślinnym i napojów roślinnych, o których pisaliśmy w poprzednich wydaniach „Aktualności UP”. Takie spotkania dają możliwość nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń i zainteresowania nowymi kierunkami przetwórstwa własnych surowców rolnych – pochodzenia roślinnego czy zwierzęcego.

Spotkania odbyły się w ramach projektu finansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie – Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Tekst i fot. Monika Michalak-Majewska

II edycja projektu

Na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii rozpoczęły się zajęcia w ramach projektu „Rzemieślnicza produkcja żywności i kosmetyków w oparciu o naukę i praktykę – II edycja”. Projekt został złożony przez dr inż. Monikę Michalak-Majewską w ostatniej edycji konkursu „Społeczna odpowiedzialność nauki II”, uzyskując dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w pełnej wnioskowanej kwocie (blisko 180 tys. zł), i będzie realizowany do końca lipca 2025 r. Projekt został objęty patronatem honorowym rektora UP w Lublinie prof. dr hab. Krzysztofa Kowalczyka, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Celem projektu jest wsparcie merytoryczne i praktyczne producentów żywności i kosmetyków, którzy swoją działalność prowadzą w oparciu o surowce tradycyjne, regionalne oraz ekologiczne. Działaniami zostało objętych 60 osób z województwa lubelskiego i województw ościennych. Projekt realizowany jest w formie wykładów w wersji hybrydowej (stacjonarnej i zdalnej z wykorzystaniem platformy do e-learningu) i warsztatów (stacjonarnych) w specjalistycznych pracowniach i halach półtechniki na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Projekt zakłada realizację treści z obszaru przedsiębiorczości i ekonomii społecznej, przetwórstwa surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, cukiernictwa, gastronomii – podczas warsztatów uczestnicy będą doskonalić swoje umiejętności m.in. pod okiem szefa kuchni, a wiadomości zdobyte w ramach zajęć z zakresu ziołolecznictwa i fitoproduktów wykorzystają do projektowania kosmetyków opartych o składniki naturalne. Istotne miejsce poświęcono również zastosowaniu fotografii w branży marketingowej i reklamowej.

Uroczyste rozpoczęcie zajęć zainicjował prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Bartosz Sołowiej, wskazując na rolę uczelni w popularyzacji osiągnięć nauki. W otwarciu uczestniczyli również: zastępca prezesa zarządu Wojewódzkiego

„Rzemieślnicza produkcja żywności i kosmetyków w oparciu o naukę i praktykę – II edycja”

*Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Nauki*

w ramach programu

„Społeczna odpowiedzialność nauki II”

POPUL/SP/0144/2024/02

MNIS.WVR.24.201

Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii ul. Skromna 8, 20 – 704 Lublin

Kierownik projektu: dr inż. Monika Michalak-Majewska
(e-mail: monika.michalak@up.lublin.pl)

Patronat honorowy:

WFOŚiGW
WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W LUBLINIE

**Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**
Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesława Siekierskiego

PATRONAT HONOROWY
REKTORA UNIWERSYTETU
PRZYRODNICZEGO W LUBLINIE
prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie – mgr Andrzej Kloc oraz dr inż. Monika Michalak-Majewska – kierownik projektu. W tematykę projektu wprowadził mgr Grzegorz Tereśkiński – ekspert w dziedzinie partycypacji społecznej i w obszarach związanych z lokalnymi grupami działania.

Informacje na temat realizacji zajęć przedstawiane są na bieżąco w mediach społecznościowych Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Pracowni Gastronomicznej, a także na stronie internetowej projektu.

Monika Michalak-Majewska

Targi Sadownictwa i Warzywnictwa

W dniach 22–23 stycznia 2025 r. w Kielcach odbyła się 15. jubileuszowa edycja Targów Sadownictwa i Warzywnictwa.

Wśród 460 wystawców z 18 krajów Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu zaprezentował się z pięknie zaaranżowanym stoiskiem, przygotowanym przez studentów Studenckiego Koła Naukowego Ogrodników i pracowników. Na stoisku znalazły się m.in. bukiety oraz aranżacje z owoców, które przyciągnęły uwagę odwiedzających. W ciągu tych dwóch dni targi odwiedziło ponad 16 tys. osób, które miały okazję zapoznać się z ofertą dydaktyczną wydziału.

W ramach targów odbywały się również konferencje tematyczne poświęcone uprawie owoców i warzyw, podczas których nauczyciele akademicki naszego Wydziału dzielili się swoją wiedzą jako prelegenci: dr hab. Magdalena Kapłań, prof. uczelni „Ochrona winorośli przed najgroźniejszymi chorobami i szkodnikami”; „Podsumowanie trudnego sezonu 2024 w winnicach”; „Zebraliśmy winogrona i co dalej? Jak odnaleźć się na rynku winiarskim”; dr Piotr Baryła „Czy znowu będziemy sadzić porzeczki? Rynkowo-ekonomiczne rozważania”; dr Dariusz Paszko „Czy produkcja truskawek w gruncie może być dalej opłacalna?”; dr Łukasz Kopiński „Wykorzystanie dronów w ochronie porzeczek”.

*Tomasz Lipa
Fot. Archiwum UP*

Od lewej: Janusz Maruszewski, Amelia Denkowska, Agata Trumińska, Mateusz Maruszewski, Zbigniew Jarosz

Koncert Chóru Akademickiego UP w Lublinie

28 stycznia 2025 r. w Centrum Kongresowym odbył się koncert Chóru Akademickiego UP w Lublinie w ramach obchodów jubileuszu 70-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Wydarzenie, które stanowiło część rocznicowych celebracji, przyciągnęło licznych miłośników muzyki i przedstawicieli społeczności akademickiej Uniwersytetu. Koncert poprowadziła Monika Jaskowiak rzecznik prasowy uczelni, a w jego programie znalazło się polskie prawykonanie niezwyklej kompozycji – *Missa latina* autorstwa Bobbiego Fischera.

Wśród wykonawców znaleźli się: Michał Orkiszewski – skrzypce; Elwira Śliwkiewicz-Cisak, Piotr Zarzyka – akordeon; Karolina Hordyjewicz – fortepian; Robert Brzozowski – bas; Marcin Niedźwiedź, Stanisław Halat – instrumenty perkusyjne; Taisiia Sas – sopran; Kateryna Kaliniak, Anna Kabulska – przygotowanie chóru; Zofia Bernatowicz – dyrygent.

Missa latina, przeznaczona na chór mieszany, sopran solo, skrzypce, akordeon, piano, bas i instrumenty perkusyjne, została napisana w 1965 r. Jej nazwa nawiązuje do wykorzystanego przez kompozytora łacińskiego tekstu *ordinarium missae*, natomiast w swej stylistyce bliska jest rytmom latynoamerykańskim i karaibskim oraz tangu argentyńskiemu. Występują w niej również elementy jazzu, zwłaszcza w improwizacyjnych fragmentach.

W programie koncertu zaprezentowano: *Missa latina*, *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus*, *Benedictus*, *Agnus Dei*.

Wykonanie było muzycznym upominkiem dla jubilata – Uniwersytetu Przyrodniczego – oraz podziękowaniem za wielką życzliwość i opiekę władz rektorskich, jakich doświadcza chór naszej uczelni od początków swej działalności.

Red.

Fot. Maciej Niedziółka

Halowe mistrzostwa i zawody

1 oraz 2 marca 2025 r. w Ośrodku Jeździeckim UP w Lublinie odbyły się Halowe Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Skokach oraz Halowe Zawody Regionalne i Towarzyskie w Skokach. W zawodach wzięło udział łącznie prawie 120 koni, przez dwa dni rozegrano 30 konkursów o wysokości przeszkód od 70 do 130 cm.

Komisja sędziowska oceniała zawodników pod względem trafienia w normę czasu, dokładności, szybkości, stylu jeźdźcy, w konkursach dwunawrotowych i zwykłych i z oceną stylu jeźdźcy.

8 i 9 marca 2025 r. w Ośrodku Jeździeckim odbyły się kolejne zmagania jeździeckie, tym razem w konkurencji ujeżdżenia.

W zawodach wzięło udział łącznie prawie 30 koni, przez dwa dni rozegrano 29 konkursów w klasach od L1 do C2.

Najważniejszym punktem obu wydarzeń były Halowe Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w skokach, w skład których weszły

konkursy półfinałowe rozegrane w sobotę oraz dwunawrotowe niedzielne finały. Mistrzostwa miały uroczystą oprawę, zwycięzcy zostali udekorowani medalami, otrzymali pamiątkowe puchary oraz liczne nagrody.

Na podium Halowych Mistrzostw Województwa Lubelskiego stanęli:

Kategoria „Open”:

- I miejsce – Anastazja Gosiewska, Afera AA, Wojciechowa Stajnia Hrubieszów
- II miejsce – Kalina Michalik, Ballyglass Peppa, WKJ Lublin SJ Strong Riders
- III miejsce – Zuzanna Bachusz, Hiacent, Wojciechowa Stajnia Hrubieszów

Kategoria „Dzieci na kucach”:

- I miejsce – Blanka Brych, First Love – W, WKJ Lublin
- II miejsce – Amelia Dudek, Anapon Rashka, WKJ Lublin
- III miejsce – Lena Marciniak, Lady Ewita, WKJ Lublin SJ Felin UP

Kategoria „Dzieci na koniach”:

- I miejsce – Wiktoria Janus, Elegba AA, WKJ Lublin
- II miejsce – Hanna Wysocka, Cuidam de Vrendt, WKJ Lublin SJ Pijany Oxer
- III miejsce – Martyna Raczkowska, Oskar, WKJ Lublin SJ Raczkowska Jumping

Kategoria „Ladies”:

- I miejsce – Magdalena Wójcik, Robin, WKJ Lublin
- II miejsce – Marta Rycaj, Casino Royal, WKJ Lublin
- III miejsce – Tetiana Tsvyntarna, E-Herbat KZ, WKJ Lublin

Kategoria „Juniorzy”:

- I miejsce – Agata Zaciera, Calimero A, WKJ Lublin SJ Felin UP
- II miejsce – Alicja Sobieszek, Saint Vincent, WKJ Lublin
- III miejsce – Kornelia Dzido, Ucayala WKJ Lublin

Kategoria „Seniorzy”:

- I miejsce – Ewa Mirosław, Farys P Soymax, Lublin Team
- II miejsce – Artur Kufel, Chiantos, WKJ Lublin
- III miejsce – Dominika Strąk, A – Catch Me If You Can, WKJ Lublin

Na podium Halowych Mistrzostw Województwa Lubelskiego w Ujeżdżeniu stanęli:

Kategoria „Junior młodszy kuce”:

- I miejsce – Aleksandra Semeryło, Lak, WKJ Lublin SJ For Pleasure

Kategoria open:

- I miejsce – Anna Skwira, New Blue, SJ Felin UP
- II miejsce – Lena Stołęcka, Foxtrot, WKJ Lublin
- III miejsce – Anna Majcherczyk, El Szarmanti, WKJ Lublin SJ For Pleasure

Kategoria „Junior młodszy duże konie”:

- I miejsce – Aleksandra Semeryło, King BH, WKJ Lublin SJ For Pleasure
- II miejsce – Wiktoria Kasianiuk, Agawa, WKJ Lublin

Kategoria „Junior”:

- I miejsce – Lena Leńczuk, Beskid, SJ Fidelius

Kategoria „Młody jeździec”:

- I miejsce – Karolina Ostrowska, M. Feingold

Kategoria „Seniorzy”:

- I miejsce – Julia Preisner, Icoon, WKJ Lublin
- II miejsce – Dominika Zdunek, Keep It Cool, WKJ Lublin
- III miejsce – Stanisław Sergiel, Kraken, WKJ Lublin.

Podczas zawodów regionalnych w ujeżdżeniu zadebiutował ogier ELVAS 2020 FN, kuc feliński hodowli i własności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Pomimo pierwszego startu na takiej imprezie, świetnie sobie poradził i wraz ze swoim jeźdźcem uplasowali się w konkursie L1 na II miejscu, a w konkursie L2 na III miejscu. Podczas drugiego dnia zawodów ogier wystartował w konkursie L3, w którym zajął wysokie II miejsce. Wyniki wskazują na wspaniały ruch, a także spokojne usposobienie ogiera. Tak udane pierwsze starty udowodniły, że kuc ma duży potencjał użytkowy i sportowy.

Głównym organizatorem i gospodarzem wydarzenia była Katedra Hodowli i Użytkowania Koni.

Wśród partnerów i sponsorów znalazł się: Lubelski Związek Jeździecki, Sklep Jeździecki Cztery Podkowy, Sklep Jeździecki Azdar, Unicorn Grooming, Zamówienia Publiczne Michał Wiśniewski, Pigment Studio, Bemer Karolina Piskorska, PhysioHelp4Equine, Squad Pasz, Bandi Cosmetics, Złota Butik oraz restauracja Za Kulisami.

Izabela Wilk, Weronika Matysek

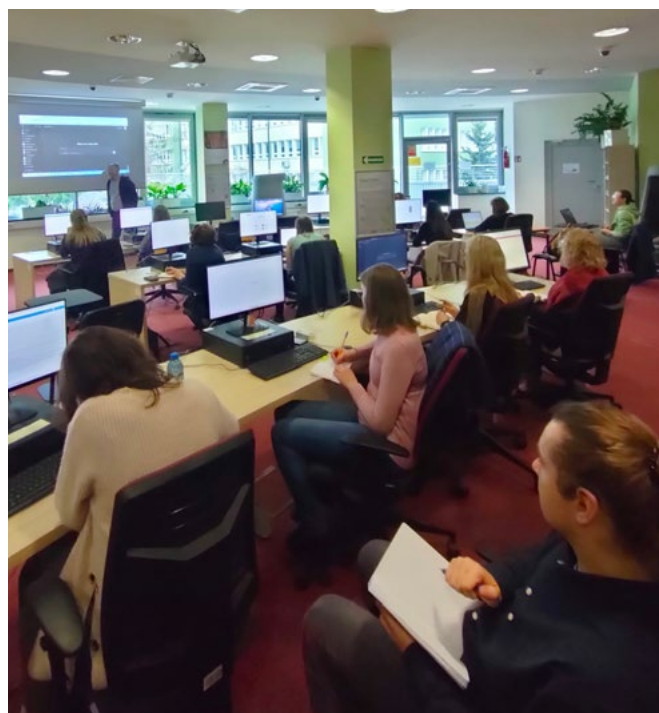
Fot. Elissa Photography, Szumiata Fotografia

Biblioteka na czasie

Iwona Zakrzewska

Biblioteka jako serce nauki to slogan od lat powtarzany, wszyscy się z nim zgadzają, niewielu jednak sprawdza, jak wygląda dziś jej EKG. Współczesna biblioteka to nie tylko miejsce, gdzie gromadzone są zbiory materialne nauki, a więc potężny księgozbiór obwarowany katalogami. Współczesne serce uczelni funkcjonuje adekwatnie do czasu i przestrzeni, również tej społecznej, a może nawet przede wszystkim społecznej. Nasza biblioteka od lat stara się o zorganizowanie czasu i przestrzeni studentom w sposób przyjazny i wygodny. Jest wiele miejsc, gdzie student może indywidualnie lub w grupie przetrwać „wszystkie naukowe okienka”, przygotować się do zaliczenia, stworzyć projekt pracy. Współczesna biblioteka jest miejscem, gdzie można zaspokajać potrzeby kulturalne, społeczne, ale to również tutaj można rozwijać swoje zasoby kompetencyjne. Biblioteka dziś pełni znacznie więcej ról niż jeszcze kilka lat temu, z czego bardzo często nie zdajemy sobie sprawy, stereotypowo kojarząc ją z opasłymi monografiami, podręcznikami oraz ogromną ilością kurzu, a czasem moli. Dziś wiedza jest dostępna w naszych indywidualnych podręcznych lub kieszonkowych urządzeniach elektronicznych, które w każdej chwili łączą nas ze światem i jego wszystkimi zasobami. Wydawać by się mogło, iż postęp technologiczny sugeruje rezygnację z biblioteki jako zbędnego kierunku, ale czy jest to prawda? Chociaż technologia jest dostępna dla wszystkich, to nie do końca tak jest. Posiadanie urządzenia łączącego ze światem nie jest gwarantem dostępu do wiedzy pewnej. Aby zyskać dostęp do wiedzy rzetelnej i najnowszej, trzeba ponieść bardzo duże koszty, w wymiarze indywidualnym często przekracza to możliwości budżetu. Biblioteka dysponuje ogromnym dostępem do bardzo wielu baz wiedzy, tych krajowych, ale również międzynarodowych, o dużym prestiżu. Zatem najświeższa i najwyższej próby wiedza jest w zasięgu każdego studenta i pracownika, ale w bibliotece.

Gromadzenie wiedzy to jednak tylko jedna z wielu działalności, jakimi zajmuje się biblioteka. W pandemii wszyscy doświadczyli

izolacji i braku współobecności, wiadomym jest, że człowiek nie funkcjonuje najlepiej w sytuacjach izolacji, jak tlenu potrzebuje relacji i wprawkę w społecznych interakcjach. Biblioteka uczelni jest takim miejscem, gdzie można trenować relacje i tym sposobem uzupełnić braki dopaminowe w bardzo przyjaznych warunkach. Nie chodzi tu tylko o wspólne uczenie, ale rozmowy, relaks, rywalizację i wypoczynek.

Nie do przecenienia jest współczesna rola biblioteki jako centrum koegzystencji osób i wiedzy. O ile osoby i ich różnorodność to dosyć oczywiste określenie, to jednak wiedza wymaga delikatnego doprecyzowania. Wiedza to nie tylko treści do wyszukania i przeczytania w dostępnych książkach, czasopiśmie czy bazach, to również wymiar praktyczny aktywności człowieka, to nauka nowych kompetencji, to budowanie relacji, ale też zasobów społecznych. W ostatnim czasie w bibliotece przeprowadzono cykl szkoleń z zakresu praktycznego korzystania z AI. W okresie luty–marzec przeszkoliło się ponad 100 osób. Pod koniec ubiegłego roku w intensywnych szkoleniach z zakresu AI uczestniczyło ponad 50 osób. Sztuczna inteligencja to codzienność współczesnego człowieka – nie można przed nią uciec lub eliminować jej obecności, a skoro taki jest kierunek rozwoju, to trzeba uczyć się z nią współpracować, a do tego niezbędne są nowe kompetencje.

Szkolenia z AI to nie jedyna działalność w bibliotece, inicjowane są inne aktywności rozwijające nasze kompetencje społeczne, kluczowe dla efektywnego funkcjonowania we współczesnym świecie. Biblioteka inicjuje lub włącza się, a czasem propaguje wiele nowych aktywności na rzecz społeczności, nie tylko lokalnej, mając na uwadze wielowymiarowość i efektywność funkcjonowania każdego nie tylko w świecie wirtualnym, ale jak najbardziej realnej rzeczywistości, niemniej o tym już następnym razem.

Fot. Anna Gawryluk

Z Erasmusem+ w Turcji

W dniach 11–15 listopada 2024 r. dr hab. Agnieszka Kubik-Komar, prof. uczelni i dr Elżbieta Kubera z Katedry Zastosowań Matematyki i Informatyki odbyły szkolenie na Uniwersytecie w Antalyi (Turcja) w ramach wymiany międzynarodowej pracowników w programie Erasmus+ STT.

Antalya to miasto położone w południowo-zachodniej Turcji, nad Morzem Śródziemnym, w historycznej krainie Pamfilia, u podnóża gór Taurus. Jest to jeden z najpopularniejszych kurortów Riwieri Tureckiej. W 2018 r. Antalya była ósmym miastem Turcji pod względem liczby ludności oraz dziesiątym najczęściej odwiedzanym przez turystów miastem na świecie. Turyści mogą korzystać z szerokiej gamy atrakcji, takich jak narciarstwo, rafting, nurkowanie, paralotniarstwo, pływanie, tenis, siatkówka czy koszykówka. Baza noclegowa jest bardzo dobrze rozwinięta, ale w sezonie należy się liczyć z wysokimi cenami.

Antalya Bilim University to prywatna uczelnia o wysokim poziomie kształcenia, na której studiuje obecnie ponad 8400 studentów. Uniwersytet składa się z 7 wydziałów: Wydziału Stomatologii, Wydziału Sztuk Pięknych i Architektury, Wydziału Prawa, Wydziału Ekonomii, Administracji i Nauk Społecznych, Wydziału Inżynierii i Nauk Przyrodniczych, Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Turystyki, a także Szkół Zawodowych, takich jak Szkoła Lotnictwa Cywilnego i Szkoła Języków Obcych. Wszystkie zajęcia są prowadzone w języku angielskim, co czyni ABU szczególnie atrakcyjnym dla międzynarodowych studentów, którzy stanowią 35% całej społeczności akademickiej – jest to najwyższy odsetek studentów zagranicznych wśród uczelni w Turcji. Studenci ABU pochodzą z 74 krajów, co tworzy zróżnicowane środowisko kulturowe i sprzyja nawiązywaniu międzynarodowych kontaktów. Kadra akademicka również jest międzynarodowa – nauczyciele reprezentują 19 krajów i prowadzą zajęcia oraz konsultacje w języku angielskim, co ułatwia komunikację.

Kampus ABU jest usytuowany poza centrum miasta i został zaprojektowany jako miejsce bezpieczne, spokojne i sprzyjające nauce. Znajdują się w nim wszystkie niezbędne udogodnienia, takie jak stołówki dla studentów i pracowników, pokoje kawowe na każdym piętrze, biblioteka, boiska sportowe, kawiarnia, strefy wypoczynkowe i miejsca przeznaczone na inne aktywności, np. tenis stołowy czy szachy. Na terenie kampusu znajduje się również

Spotkanie z dziekanem Wydziału Inżynierii i Nauk Przyrodniczych (pierwszy z prawej)

akademik dla studentek. Dostęp do kampusu jest ściśle kontrolowany. Osoby postronne nie mają wstępu, a identyfikatory studentów i nauczycieli są sprawdzane przez ochronę.

Studia na ABU są odpłatne, a wysokość czesnego zależy od wybranego kierunku. Uniwersytet oferuje jednak zniżki dla studentów osiągających najlepsze wyniki w nauce.

Podczas wyjazdu Agnieszka Kubik-Komar i Elżbieta Kubera miały okazję obserwować działalność akademicką ABU oraz prowadzić rozmowy z pracownikami i dziekanem Wydziału Inżynierii i Nauk Przyrodniczych dotyczące organizacji zajęć oraz metod nauczania przedmiotów związanych z matematyką i informatyką. Przygotowały również materiał promocyjny – krótki film przedstawiający miasto Lublin oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, zachęcający studentów ABU do skorzystania z programu Erasmus+ oferowanego przez naszą uczelnię.

Nawiązane kontakty otwierają nowe perspektywy współpracy naukowej i dydaktycznej pomiędzy Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie a Antalya Bilim University, co może przyczynić się do wzmocnienia wymiany doświadczeń oraz wzajemnego rozwoju obu uczelni.

Tekst i fot. Elżbieta Kubera, Agnieszka Kubik-Komar

Koordynatorem programu Erasmus+ dla Wydziału Inżynierii i Nauk Przyrodniczych jest dr Shahram Taheri

Elżbieta Kubera i Zahra Golrizkhatami na terenie kampusu ABU

Nowe rozwiązania w hederach do kombajnów zbożowych

Janusz Nowak, Paweł Karpiński

Pod pojęciem heder (ang. *header*) należy rozumieć część roboczą usytuowaną z przodu kombajnu zbożowego. Można ją łatwo i szybko z nim łączyć lub rozłączać. Niektóre firmy oferują hedery składane na czas przejazdów transportowych po drogach publicznych (np. Mais Star*Horizon 1200 FB firmy Geringhoff). W polskojęzycznych opracowaniach powszechnie występują dodatkowo cztery określenia: zespół żniwny, przystawka do kukurydzy (albo słonecznika), adapter do kukurydzy (albo słonecznika), podbieracz pokosów. Niezbyt fortunnie przedstawia się niekiedy opis budowy zespołu żniwnego, w którym jako element składowy wyróżnia się nożycowy zespół tnący. W tekstach anglojęzycznych obok wyrazu *header* występuje dodatkowy człon informujący o przeznaczeniu tej części roboczej (do kukurydzy – *corn header*, do słonecznika – *sunflower header*) oraz sposobu zbioru plonu wybranych roślin zbożowych: obrywacz kłosów (*stripper header*), podbieracz pokosów (*pick up header*). Niektóre z oferowanych hederów są przystosowane do zbioru plonów wielu gatunków roślin (np. zbóż, rzepaku, soi, maku, soczewicy, fasoli, gorczycy). Przykładem są hedery z serii AirFlex NXT, których producentem jest firma Honey Bee Manufacturing z Kanady. W wymienionej nazwie występuje wyraz *flex*, który informuje o wyposażeniu tego hederu w elastyczną listwę tnącą – jej tryb funkcjonowania (elastyczny/sztywny) jest zmieniany z kabiny operatora. Wszechstronne zastosowanie tego hederu jest możliwe dzięki wyposażeniu go w dwa szerokie przenośniki taśmowe z poprzecznie usytuowanymi listwami wspomagającymi. Bezstopniowa regulacja prędkości tych przenośników pozwala na właściwy jej dobór w zależności od rodzaju i plonu ściżanej masy roślinnej oraz prędkości roboczej kombajnu.

Heder AirFlex NXT wyposażony w dodatkowy przenośnik ślimakowy i aktywne rozdzielacze tań (Źródło: <https://honeybee.ca/products/airflex-nxt/>)

Firma Geringhoff oferuje pięć modeli hederów z serii Flex, które są wyposażone w dwa przenośniki poprzeczne o szerokości 104,3 cm. Prędkość tych przenośników można zmieniać bezstopniowo w zakresie od 0 do 3,6 m·s⁻¹. Centralny przenośnik taśmowy o szerokości 2,2 m dostarcza skoszoną masę roślinną do przenośnika ślimakowego o dużej średnicy zwojów, którego wysokość położenia można zmieniać manualnie. Tylko heder o nazwie Flex (szerokość robocza 9,2 m) ma sztywną ramę i elastyczną listwę tnącą. Natomiast w trzysekcyjnych hederach o nazwie TruFlex 35 (szer. rob. 10,7 m) i TruFlex 40 (szer. rob. 12,2 m) każda sekcja może w pewnym zakresie kopiować powierzchnię podłoża. Takie rozwiązanie sprawia, że w każdej części zespół tnący funkcjonuje w trybie sztywnym (ang. *rigid cutter bar*). Natomiast w każdej części hederów TruFlex Razor 35 i TruFlex Razor 40 zespół tnący funkcjonuje w trybie elastycznym (ang. *flexible cutter bar*). Zespoły żniwne o szerokości roboczej powyżej 9,2 m mogą być opcjonalnie wyposażane w zintegrowany system powietrza (ang. *integrated air system*). Powietrze tłoczone otworami znajdującymi się bezpośrednio za listwą nożową przemieszcza wydzielone w tym zespole nasiona oraz opadające części roślin do przenośników taśmowych. Zmniejsza to w znacznym stopniu straty nasion wynikających z pracy listwy tnącej i palców nagarniacza.

Oferta amerykańskiej firmy Crary Manufacturing Farm Profitability obejmuje dwa typy zestawów do hederów (CWS i Air Reel) przeznaczonych głównie do zbioru nasion podatnych na osypywanie (np. soja, groch, rzepak). Mogą być one łączone z wieloma modelami kombajnów oferowanych przez czołowych producentów (np. John Deere, Claas, Massey-Ferguson, New Holland). Pierwszy z wymienionych systemów CWS (Crary Wind System) składa się z trzech zasadniczych elementów: dmuchawy montowanej w tylnej części hederu, przewodów doprowadzających powietrze do poziomej belki w przedniej części przed nagarniaczem oraz ukośnie usytuowanych rur zakończonych dyszami skierowanymi przeciwnie do ruchu roboczego kombajnu. Belkę poziomą wraz z przytwierdzonymi do niej rurami można wychylać dookoła jej osi obrotu. Prawidłowe usytuowanie dysz i odpowiednia prędkość powietrza mogą znacznie ograniczyć straty plonu. Drugi system o nazwie Air Reel

Heder TruFlex Razor 40 Air (Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=aVvm4Lu04M>)

składa się z tych samych elementów, ale dysze doprowadzające powietrze znajdują się obszarze funkcjonowania palców nagarniacza. Z tego powodu rozwiązaniu nadano nazwę Air Reel (nagarniacz ze strumieniem powietrza).

Angielska firma Shelbourne Reynolds oferuje hedery przeznaczone do zbioru kwiatostanów wybranych roślin uprawnych (pszenica, pszenżyto, jęczmień, len, groch polny, ryż). Ich angielska nazwa to *stripper header*. W języku polskim określa się je obrywaczami kłosów lub wyczesującymi hederami. Ich elementem roboczym jest wirnik z ośmioma rzędami palców (grzebieni), którego kierunek obrotów jest przeciwny do obrotów kół jezdnych kombajnu. Prędkość obrotową wirnika można zmieniać w zakresie od 430 do 830 obr./min⁻¹. Zerwane kwiatostany dostają się do ryny z przenośnikiem ślimakowym, który transportuje je następnie do przenośnika pochylonego kombajnu. Oferta firmy Shelbourne Reynolds obejmuje trzy grupy modeli tych hederów o oznaczeniach literowych: X, C lub R. Modele hederów z pierwszej grupy (szerokość robocza w zakresie od 9,6 do 12,6 m) są przeznaczone do kombajnów o dużej wydajności, którymi zbiera się zboża i ryż. Wirniki są trzyczęściowe, a do precyzyjnej regulacji wysokości usytuowania hederu względem podłoża służą cztery płozy. Heder o symbolu XRS36 (szer. rob. 10,8 m) jest przeznaczony do zbioru ryżu, a jego palce są wydłużone i mają wzmocnioną budowę.

W grupie producentów hederów do zbioru kukurydzy należy wymienić dwie znaczące firmy: Geringhoff i Olimac. Oferta pierwszej z wymienionych obejmuje następujące typy hederów: Mais Star*, Mais Star* SC, Mais Star* Horizon, Mais Star* Collect, Horizon Star* II, Horizon Star* III, Freedom Mais Star*, Freedom Rota Disc*. W dwóch ostatnich grupach znajdują się tylko po trzy modele, które różnią się liczbą rzędów (12, 16 lub 24). Zespoły te są standardowo przystosowane do zbioru kukurydzy uprawianej w rzędach o szerokości 37,5 cm. Można je w łatwy sposób przygotować do zbioru kukurydzy uprawianej w rzędach o szerokości 75 cm. Innowacyjnym rozwiązaniem w zespołach o nazwie Freedom jest ukośne usytuowanie względem siebie łańcuchów przenośników zbierakowych poszczególnych rzędów. Dzięki takiemu rozwiązaniu było możliwe opracowanie konstrukcji zespołu do zbioru kukurydzy uprawianej w wąskich rzędach. Niewielka przestrzeń między współpracującymi łańcuchami zmniejsza siłę uderzania kłob o elementy robocze, co w konsekwencji ogranicza straty ziarna powodowane hederem. Najnowsza oferta firmy Geringhoff obejmuje osiemnastorzędowe hedery, które przeznaczone są do zbioru kukurydzy na terenach falistych. Połowy hederu mogą niezależnie kopiować powierzchnię pola w zakresie od -8° do 8° kąta nachylenia terenu. Do innowacyjnych rozwiązań należy zaliczyć również trzdziesiąt dwurzędowe hedery z serii Freedom wyposażane w system wspomagania o nazwie ICF (Integrate Crop System). Jego funkcja sprowadza się do nagarniania górnych części łodyg kukurydzy do zespołu obrywania kłob. Dzięki tej funkcji zbiór suchej kukurydzy staje się wydajniejszy w czasie jazdy kombajnu w dół.

Włoska firma Olimac oferuje hedery o nazwie Drago 2 i Drago GT. Drugie z wymienionych są wyposażone w opatentowany mechanizm zawieszenia, który zmniejsza siłę uderzenia kłob o płyty obrywające. Pod każdą płytą umieszczono zestawy sprężyn amortyzujących, które pochłaniają część energii uderzających w nie kłob. Ponadto każda para współpracujących płyt w rzędach jest tak zaprojektowana, aby delikatnie obrywać kłoby z łodyg. W tym celu

Kombajn John Deere z hederem wyposażonym w Crary Wind System (Źródło: http://crary.com/products/crary_wind_system/crary-wind-system)

zastosowano po dwie sprężyny naciskowe na każdą płytę, które dostosowują odległość między nimi odpowiednio do średnicy łodyg. Zapewnia to centralne usytuowanie łodygi i łatwe oddzielenie od niej kłoby, a mała przestrzeń między płytami zapobiega kontaktowi noży walców obrywających z kłobami, co znacznie ogranicza straty ziarna. Zespoły żniwne z serii GT są oferowane w trzech wariantach. Pierwszy z nich obejmuje zespoły bez rozdrabniacza łodyg (pozostaje ściernisko o wysokości ok. 30 cm). W drugim wariantcie stosowane jest jednostopniowe rozdrabnianie łodyg. Pod każdym zespołem obrywającym znajduje się pojedynczy zespół tnący z dwoma nożami. Trzeci wariant obejmuje dwukrotne rozdrabnianie łodyg, do realizacji którego zastosowano dwa zespoły z podwójnymi nożami. Zespoły te są usytuowane na różnej wysokości. Różnicowane prędkości obrotowe zapewniają efekt cięcia podporowego. Takie rozwiązanie zapewnia lepsze rozdrabnianie łodyg i pozostawianie ścierniska o mniejszej wysokości.

Zbiór wyległej pszenicy kombajnem Claas 8800 Lexion wyposażonym w heder XCS422 (Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=tG3p1JyTZgE>)

Heder 32-rzędowy z serii Freedom (Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=i57AoQ5B5Dk>)

Akwaponika – nowoczesna, przyjazna dla środowiska i wydajna metoda uprawy warzyw i ziół

Renata Nurzyńska-Wierdak

Zmniejszanie się arealu gleb użytkowanych rolniczo oraz niedobory wody sprawiają, że zrównoważona produkcja żywności staje się kluczowym wyzwaniem. Wraz ze wzrostem populacji na świecie i intensyfikacją urbanizacji innowacyjne metody uprawy mogą zaspokoić rosnące zapotrzebowanie na żywność, przy jednoczesnym łagodzeniu degradacji środowiska. Jednym z takich rozwiązań są systemy hydroponiczne i akwaponiczne, minimalizujące użytkowanie gruntów, zmniejszające zużycie wody i umożliwiające całoroczną produkcję roślinną na obszarach miejskich. Akwaponika (AQ) to biozintegrowany system, który łączy recyklingową akwakulturę z hydroponiczną produkcją warzyw, kwiatów i/lub ziół. Ostatnie postępy naukowców i hodowców sprawiły, że AQ stała się działającym modelem zrównoważonej produkcji żywności: produkty odpadowe jednego systemu biologicznego służą jako składniki odżywcze dla drugiego systemu biologicznego. Integracja hodowli i uprawy skutkuje polikulturą, która zwiększa różnorodność i daje wiele produktów. Woda jest ponownie wykorzystywana poprzez biologiczną filtrację i recyrkulację. Efektywność AQ opiera się na dwóch podstawowych elementach: sprawnie działającej technologii oraz dobrze dobranych gatunkach zwierząt i roślin. Technologia związana z akwaponiką jest złożona, wymaga umiejętności jednoczesnego zarządzania produkcją i marketingiem dwóch różnych produktów rolnych. Do lat 80. większość prób zintegrowanej hydroponiki i akwakultury odnosiła ograniczony sukces. Jednak innowacje od lat 80. przekształciły technologię AQ w realny system produkcji żywności.

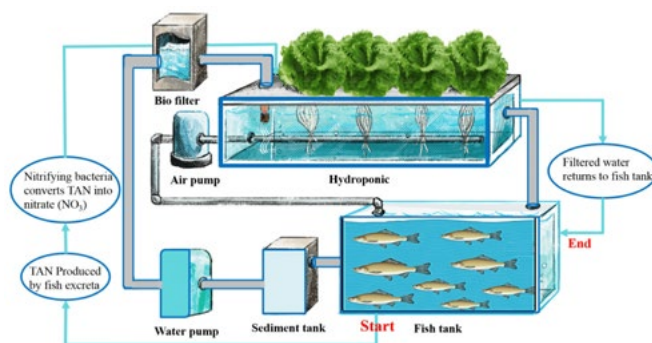
AQ złożona jest z dwóch głównych elementów: części akwakulturowej dla zwierząt wodnych i części hydroponicznej dla roślin. Ryby dostarczają nawóz powstały w wyniku przemiany materii, który gromadzi się w zbiorniku i w nadmiernej ilości może stać się dla nich toksyczny. Korzystnym rozwiązaniem jest odprowadzenie wody ze zbiornika do filtrów, gdzie przy pomocy bakterii związki wyprodukowane przez ryby rozkładane są do makro- i mikroelementów. AQ zużywa około 90% mniej wody niż tradycyjne rolnictwo, zapewnia większy plon oraz nie wymaga stosowania herbicydów i pestycydów. Produkty z AQ są organiczne, a dzięki automatyzacji możliwe jest stałe monitorowanie i kontrolowanie przebiegu procesu.

Wybór gatunków roślin przystosowanych do uprawy hydroponicznej nie jest przypadkowy i zależy od obsady akwariów i stężenia składników odżywczych. Warzywa liściowe (sałata, cykoria, szpinak, jarmuż, szczypiorek, rzeżucha, rukola), kielki (soi, fasoli mung, grochu, rzodkiewki) i zioła (bazylia, tymianek, rozmaryn, majeranek, oregano, szalwia) mają niskie do średnich wymagania żywieniowe i są dobrze przystosowane do systemów AQ. Rośliny owocujące (pomidor, papryka, ogórek) mają większe zapotrzebowanie na

składniki odżywcze i lepiej radzą sobie w silnie zaopatrzonym, dobrze rozwiniętym systemie AQ. W 2023 r. wykazano porównywalny plon owoców pomidora (*Lycopersicon esculentum* Mill.) oraz zawartość w nich likopenu i β -karotenu dla AQ i konwencjonalnej hydroponiki. Efektywność wykorzystania nawozów wzrosła o 23,6% na korzyść AQ, podobnie jak całkowita efektywność wykorzystania świeżej wody.

Uprawa warzyw w systemie AQ

Wzrost szpinaku (*Spinacia oleracea* L.) odmiany Matador w warunkach AQ jest podobny, a nawet lepszy niż w uprawach polowych, ale warunkiem jest odpowiednie zagęszczenie (najlepsze wyniki wzrostu i jakości uzyskano przy 39 roślin/m²). Zawartość popiołu, tłuszczów, białek, witamin, chlorofili, minerałów i przeciwutleniaczy w szpinaku z AQ była większa niż w szpinaku rynkowym (z wyjątkiem wariantu największej gęstości). Badając wzrost i plon sałaty (*Lactuca sativa* L.), kapusty pekińskiej (*Brassica rapa* L. subsp. *pekinensis* L.) i kapusty chińskiej (*Brassica rapa* L. subsp. *chinensis* L.) w AQ z hodowlą tilapii nilowej (*Oreochromis niloticus*) i krewetki słodkowodnej (*Macrobrachium rosenbergii*), wykazano chlorotyczne i nekrotyczne przebarwienia liści przy niskim stężeniu rozpuszczonych substancji stałych (< 330 ppm) i w warunkach wysokiego pH. Warzywa wykazały znacznie lepszy wzrost w systemie z krewetkami niż z tilapią. Spośród badanych gatunków warzyw kapusta chińska wyróżniała się najwyższym wzrostem, plonem i produktywnością, przed kapustą pekińską i sałatą. Ustalono, że integracja hodowli krewetek pomogła ustabilizować i zróżnicować system, co pomogło w poprawie zbiorów. Potwierdzono również, że gęstość obsady i stosunek składników były kluczowe w projektowaniu systemu AQ. Opisano wyniki badania AQ zaprojektowanej do hodowli suma rekiniego (*Pangasianodon hypophthalmus*), w którym

Schemat systemu akwaponicznego
(źródło: Taha M.F., ElMasry G., Gouda M. i in.: Recent advances of smart systems and internet of things (IoT) for aquaponics automation: A comprehensive overview. Chemosensors 2022, 10, 303)

wykorzystano sałatę siewną (*L. sativa* L.) i cykorię czerwonoлистną (*Cichorium intybus* L. var. *rubifolium*) w samodzielnej i współrzędnej uprawie hydroponicznej. Uprawa warzyw nie wpłynęła na temperaturę wody, pH, przewodność elektryczną (EC), potencjał oksydacyjno-redukcyjny i zawartość O_2 . Międzyplon z cykorią zwiększył zawartość cukru w sałacie (+16,0% i +25,3% odpowiednio dla glukozy i fruktozy) i zmniejszył zawartość kwasu kawowego w sałacie (–16,8%). W odniesieniu do związków o gorzkim smaku (laktonów seskwiterpenowych) uprawa współrzędna zmniejszyła stężenie dihydrolaktukopikryny + laktukopikryny (–42,0%) w sałacie oraz dihydrolaktukopikryny + laktukopikryny (–22,0%) i 8-deoksylaktucyny + szczawianu dihydrolaktukopikryny (–18,7%) w cykorii, podczas gdy zawartość dihydrolaktucyny zwiększyła się (+40,6%) w cykorii w odniesieniu do monokultury. Uprawa współrzędna sałaty i cykorii korzystnie wpłynęła na smak warzyw, zwiększając słodycz sałaty i zmieniając stosunek związków o gorzkim smaku w cykorii. Wyniki te sugerują, że uprawa współrzędna jest możliwym rozwiązaniem w celu poprawy jakości warzyw w AQ. Do innych wniosków doszli badacze, którzy ocenili plon, wydajność ekofizjologiczną i wartość odżywczą sałaty (*L. sativa* L.) i endywii (*Cichorium endivia* L. var. *crispum* Lam.) uprawianych w systemie hydroponicznym i AQ z tilapią nilową (*Oreochromis niloticus* L.). Oba gatunki roślin wykazywały większą świeżą biomasa w hydroponice w porównaniu z AQ. Hydroponika zwiększyła liczbę liści endywii o 18%. Parametry ekofizjologiczne (szybkość fotosyntezy, rzeczywista wydajność PSII i liniowa szybkość transportu elektronów) były większe w hydroponice dla obu gatunków. Inne badania wykazały, że kiełki soi, fasoli mung, grochu i rzodkiewki w warunkach AQ miały większą wysokość, masę, zawartość witaminy C, białka i cukrów rozpuszczalnych niż w warunkach uprawy konwencjonalnej. Zdaniem autorów obecność karasia chińskiego (*Carassius auratus*) może znacząco promować wzrost kiełków w systemie AQ i zwiększać zawartość składników odżywczych.

Uprawa ziół w systemie AQ

Aromatyczne rośliny zielarskie, takie jak bazylia (*O. basilicum* L.), mięta pieprzowa (*Mentha piperita* L.) czy mięta zielona (*M. spicata* L.), są bardzo poszukiwane ze względu na ich właściwości. Naukowcy z Meksyku ocenili wzrost i rozwój tych gatunków w warunkach wodnych. Wykazano, że rośliny odpowiadają warunkom uprawy i mogą być stosowane jako część filtrów biologicznych w systemach AQ z produkcją tilapii nilowej (*O. niloticus* L. var. *stirling*). Jakość wody może być utrzymywana w odpowiednich zakresach zarówno dla produkcji ryb, jak i roślin. Najwyższą wydajność stwierdzono w przypadku mięty zielonej, co sugeruje, że roślina asymiluje składniki odżywcze wytwarzane w tego typu systemie. Na Uniwersytecie Ain Shams w Egipcie przetestowano uprawę bazylii i mięty w warunkach miejskich za pośrednictwem systemu AQ. Zastosowano różne zagęszczenie roślin (6 i 8 szt./m²) oraz tilapii nilowej (100 ryb/m³). Wykazano, że rośliny bazylii miały wyższą zdolność do usuwania jonów NH_4 , NO_3 , P i K z hodowli ryb niż rośliny mięty. Większa gęstość roślin spowodowała zwiększenie jakości wody (większy plon roślin), co doprowadziło do zwiększenia wydajności hodowli, w porównaniu z mniejszą gęstością roślin (większa zawartość olejku eterycznego). Zastosowanie systemu AQ do produkcji bazylii i mięty zapewniło produkcję żywności (ryby i warzywa), a także roślin leczniczych, jednocześnie chroniąc środowisko

Zioła przydatne w AQ: a) bazylia pospolita (*Ocimum basilicum* L.), b) cząber ogrodowy (*Satureja hortensis* L.) i c) majeranek ogrodowy (*Origanum majorana* L.). Fot. R. Nurzyńska-Wierdak

dzięki unikaniu stosowania nawozów syntetycznych. Inni badacze z Egiptu, oceniając skuteczność 4 gatunków roślin leczniczych (rozmaryn, mięta, tymianek i majeranek) w oczyszczaniu wody odprowadzanej z akwariów w systemie AQ, w porównaniu z tradycyjnym systemem hodowli ryb, stwierdzili, że tymianek znacząco poprawił wzrost narybku tilapii w porównaniu z innymi roślinami. Rozmaryn wykazał najlepsze wartości przeżywalności; zawartość $N-NO_3$ i $N-NH_4$ w wodzie z rozmarynem była 2,4 razy niższa niż w wodzie kontrolnej. Nadmierne stężenie $N-NH_3$ w ostatnim tygodniu w AQ z tymiankiem (~0,4 ppm) i majerankiem (~0,2 ppm) była prawdopodobnie przyczyną obumarcia roślin. W ocenie ekonomicznej wewnętrzna stopa zwrotu (wskaźnik finansowy pozwalający ocenić rentowność inwestycji) dla systemu AQ z rozmarynem była 2,65 razy wyższa niż w przypadku kontroli. Techniczna i finansowa efektywność wykorzystania wody w systemie AQ była odpowiednio 7 i 16 razy wyższa niż w przypadku kontroli. Naukowcy z Emiratów Arabskich ocenili wydajność bazylii (*O. basilicum* L.) uprawianej w systemie AQ i glebowym. Stwierdzono zwiększenie parametrów morfologicznych roślin w AQ w porównaniu z konwencjonalną uprawą w szklarni. Parametry fotosyntezy zmniejszały się w AQ, ale parametry biochemiczne wykazały poprawę (zwiększona biosynteza antyoksydantów), co sugeruje wpływ stresu wodnego na rośliny.

Podsumowując, AQ integruje akwakulturę i produkcję hydroponiczną przy użyciu naturalnych składników odżywczych dla różnych upraw warzyw i ziół. Systemy AQ mogą wykazywać niższą produktywność w porównaniu z hydroponiką, ale oferują bardziej zrównoważony i potencjalnie zdrowszy produkt z mniejszą ilością szkodliwych związków dzięki ograniczeniu stosowania nawozów syntetycznych, pestycydów i braku akumulacji pozostałości chemicznych. Produkcja warzyw i ziół w systemie AQ jest bardzo obiecującym i przyjaznym dla środowiska sposobem pozyskania superżywności, także w warunkach miejskich. W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów należy przy projektowaniu polikultury umiejętnie dobrać i połączyć technologię oraz gatunki roślin i zwierząt, uwzględniając ich wymagania uprawowe i hodowlane.

Badania właściwości gleby w rolnictwie precyzyjnym

Mariusz Szymanek, Magdalena Kachel-Górecka

Rosnące wymagania co do jakości produktów oraz dbałość o środowisko naturalne diametralnie zmieniają nasze życie. Wymagania te i związany z tym wszechobecny rozwój technologiczny dotyczą także rolnictwa. W wymienionym obszarze polega to na mierzeniu i dostosowywaniu konkretnych działań pod daną uprawę z dokładnością nawet do kilku centymetrów. Właśnie rolnictwo precyzyjne umożliwiło proces śledzenia pozycji maszyn rolniczych z wykorzystaniem systemu satelitarnego GPS, umożliwiającego uzyskanie satelitarnych i lotniczych zdjęć pól, prognozowanie pogody, zróżnicowanie stosowania dawek nawozów i mierzenie kondycji roślin czy gleby. Posiadanie dokładnych i wiarygodnych map głównych właściwości gleby wpływa na użytkowanie pól i ich produktywność. Do przygotowania takich map można wykorzystać źródła archiwalne, różnego rodzaju typu mapowanie, dane teledetekcyjne oraz wyniki analizy laboratoryjnej próbek glebowych pobranych w gospodarstwie. Najbardziej wiarygodną oceną właściwości gleby jest analiza laboratoryjna próbek glebowych. Rolnictwo precyzyjne poszukuje, rozwija i już stosuje różne technologie (czujniki, sensory) pozwalające na zmniejszenie ilości pobieranych próbek glebowych bez pogarszania jakości informacji o zmienności pola pod względem zawartości substancji mineralnych. Technologie te pozwalają na bezpośredni pomiar określonych właściwości gleby na polu, takich jak np. przewodność elektryczna gleby, pH, właściwości spektralne, zwięzłość lub stan zagęszczenia gleby i inne, z jednoczesnym

zapisywaniem współrzędnych geograficznych w miejscu każdego pomiaru.

Informacje o glebie są wymagane w rolnictwie precyzyjnym do zarządzania i zrozumienia wzrostu upraw i ruchliwości terenu, a przede wszystkim połączenia danych dotyczących gleby z tworzonymi mapami naszych pól. To odporność na penetrację gleby i naprężenia ścinające należą do głównych parametrów gleby. Wpływają na produkcję roślinną poprzez ograniczenie potencjalnego plonu oraz mobilność maszyn w wyniku ograniczenia potencjalnej trakcji. Obszary o wysokim oporze mechanicznym w glebie mogą wynikać z naturalnych cech gleby lub ruchu ciężkich maszyn rolniczych. W Katedrze Maszyn Rolniczych, Leśnych i Transportowych Wydziału Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie we współpracy z firmą Henryk Batyra Maszyny Rolnicze z Lublina realizowane są od wielu lat badania dotyczące eksploatacji narzędzi i maszyn rolniczych oraz pomiaru ich oporów roboczych (siły uciagu) w połączeniu z oceną ich oddziaływania na właściwości fizykochemiczne gleby.

Ponieważ współczesne rolnictwo wymaga precyzji, to pomiar oporów i siły uciagu umożliwia dostosowanie pracy ciągnika do konkretnych warunków terenowych oraz rodzaju wykonywanych prac. Dzięki temu można znacznie oszczędzić na zużyciu paliwa, a także zwiększyć żywotność maszyn.

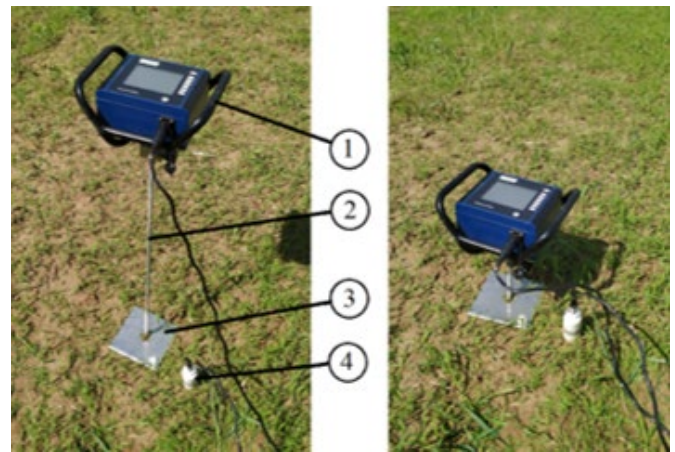
Gleba to przestrzenny układ stałych składników i pustych przestrzeni, który odzwierciedla naturalne czynniki biotyczne (tj. faunę

glebową i korzenie) i abiotyczne (tj. sedymentację, zamarzanie – rozmrażanie i nawilżanie – suszenie). Zagęszczenie gleby jest jednym z najważniejszych i najbardziej wpływowych czynników degradacji struktury gleby, prowadzącym do zagęszczenia i niekształcenia przestrzennego układu z powodu rozpadu agregatów glebowych pod obciążeniami przekraczającymi naturalną stabilność gleby. Nadmierne zagęszczenie gleby ma negatywny wpływ na rolnictwo i środowisko. Niekorzystnie wpływa nie tylko na strukturę gleby, ale również zmniejsza produkcję roślinną, zwiększa spływ i erozję, przyspiesza potencjalne zanieczyszczenie wód powierzchniowych odpadami organicznymi i stosowanymi środkami agrochemicznymi oraz powoduje nieefektywne wykorzystanie wody i składników odżywczych z powodu powolnego drenażu. Głównym czynnikiem przyczyniającym się do zagęszczenia gleby są różne obciążenia przyłożone do powierzchni gleb nienasyconych. Obciążenia te mogą mieć pochodzenie naturalne lub sztuczne. Do naturalnych zaliczamy ogólne zagęszczanie od powierzchni w dół, spowodowane obciążeniami zewnętrznymi lub powstające w wyniku osiadania gleby i twardego wiązania w przypadku gleb niestabilnych strukturalnie. Natomiast obciążenia pochodzenia sztucznego to lokalne zagęszczone warstwy na określonej głębokości, tworzone przez narzędzia lub opony poniżej ich głębokości roboczej, oraz zagęszczenie podglebia poniżej normalnej uprawy wynikające z naprężeń wywołanych nadmiernymi obciążeniami powierzchniowymi.

Zagęszczenie gleby spowodowane ruchem nowoczesnych maszyn rolniczych dramatycznie wzrosło, powodując znaczący wpływ na usługi ekosystemu glebowego, w szczególności usługi regulacyjne i produkcyjne. Pomiar struktury gleby i jej zagęszczenia był tradycyjnie przeprowadzany poprzez bezpośrednie pomiary gęstości objętościowej suchej i porowatości. Wraz z postępem w precyzyjnym rolnictwie przestrzenna zmienność zagęszczenia gleby stała się przedmiotem wielu intensywnie prowadzonych badań. Uznano, że zalecane metody bezpośrednich pomiarów zagęszczenia gleby są pracochłonne i nieoptyczne w przypadku mapowania terenowego na dużą skalę. Dlatego też określenie pośrednich pomiarów wraz z ich współrzędnymi geograficznymi stało się bardziej atrakcyjną alternatywą.

Obecnie wykorzystuje się do tego pomiaru podstawowe narzędzie nazywane penetrometrem. Najlepszą porą na wykonanie pomiarów zwięzłości gleby penetrometrem jest wiosna, ponieważ wtedy gleba jest dostatecznie wilgotna. Pomiary zwięzłości gleby penetrometrem należy wykonywać w odniesieniu do strefy orki, warstwy ubitej przez koła traktora, rzędów roślin i innych charakterystycznych miejsc na polu. Aparat ten wykorzystywany jest do prostych, ręcznych pomiarów kontroli zwięzłości (oporów penetracji) gleby. Narzędzie to pozwala podjąć decyzję czy stosować głęboszowanie w celu spulchnienia gleby i do jakiej głębokości zabieg ten należy wykonać.

Ogólnie rzecz biorąc, pomiar zwięzłości gleby odbywa się w trakcie wciskania sondy w podłoże, co zapewnia wykrycie w glebie warstw nadmiernie ubitych i podjęcie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych. Wykorzystywane są dwie metody: w I metodzie próbki gleby są pobierane na polu na pewnej głębokości za pomocą otwartej rury, a następnie pobrany materiał poddawany jest analizie w laboratorium w celu określenia oporu penetracji, w metodzie II – stożkowa końcówka o specjalnym rozmiarze jest

Budowa i zasada działania penetrometru elektronicznego: 1. Uchwyt penetrometru. 2. Żerdź (pręt) sondujący. 3. Płytkę referencyjną (ogranicznik głębokości). 4. Czujnik wilgotności gleby

zanurzana pionowo w gruncie. Opór penetracji gleby jest obliczany przez podzielenie siły potrzebnej do wbicia żerdzi sondującej w podłoże przy standardowej prędkości 30 mm/s przez powierzchnię podstawy stożka. Pomiar oporu penetracji oraz dane GPS są zapisywane w wewnętrznym rejestratorze danych penetrollogera.

Przykładem kolejnego, niedrogiego urządzenia pozwalającego na wykonanie pomiaru zwięzłości gleby do celów rolniczych jest ekonomiczny penetrometr ręczny. Narzędzie to może być stosowane do badań w dowolnym miejscu oraz z zastosowaniem różnej siły uderzenia, co jest charakterystyczne dla metody pomiarowej i pozwala na jej stosowanie na różnych rodzajach gruntu oraz w przypadku stosowania różnych typów stożków pomiarowych należących do zestawu.

Penetrometry statyczne i dynamiczne są używane w praktyce. W obu metodach stożkowa końcówka działa prostopadłe do powierzchni, lecz metody te różnią się zarówno techniką wykonania, jak i informacjami uzyskanymi w wyniku badania. Sondowanie statyczne polega na wbijaniu sondy o określonym kształcie i wymiarach w grunt pod stałym obciążeniem. Sonda jest wyposażona w czujniki mierzące opór gruntu na głębokościach kolejnych warstw. Dzięki temu badaniu uzyskuje się tzw. profil oporu stożkowego, który pozwala na precyzyjne określenie rodzaju i właściwości geotechnicznych gruntu. Sondowanie dynamiczne polega na wbijaniu sondy w grunt za pomocą ciężaru swobodnie spadającego z określonej wysokości. W trakcie wbijania mierzy się liczbę uderzeń potrzebnych do osiągnięcia określonej głębokości, co pozwala na ocenę nośności gruntu. Różnica między tymi dwiema metodami polega na sposobie dostarczania siły do wprowadzenia stożka do gleby. W metodzie statycznej stożek jest wciskany w podłoże. W tym celu można użyć siły mechanicznej, hydraulicznej lub elektrycznej. Penetrometry dynamiczne i statyczne są podobne, ponieważ oba mają stożek na spodzie żerdzi. W metodzie dynamicznej przesuwany obciążnik o znanej masie podnoszony jest do góry na określoną wysokość, a następnie opuszczany. Głębokość, na jaką penetrometr dynamiczny przesunął się po upuszczeniu ciężaru, jest następnie wykorzystywana do obliczenia oporu penetracji. Jednostki oporu penetracji są zwykle wyrażane w funtach na cal kwadratowy (w skrócie PSI) lub megapaskalach (w skrócie MPa). W praktyce rolniczej obecnie częściej używany jest penetrometr statyczny.

Fot. Mariusz Szymanek

Mikołajkowe spotkanie

W dzień św. Mikołaja, 6 grudnia 2024 r., w budynku Agro II odbyło się świąteczne spotkanie pod hasłem „Wesołych Świąt – wymiana świątecznych tradycji”. Mieliśmy podczas niego okazję poznać tradycje świąteczne państw, z których pochodzą nasi zagraniczni studenci. Licznie przybyli goście, a wśród nich studenci z zagranicy, także ci przyjeżdżający w ramach programu Erasmus+, mogli spróbować tradycyjnych świątecznych potraw, napić się rozgrzewającej herbaty i czekolady.

Świątecznemu kiermaszowi towarzyszyły wspólne śpiewanie kolęd i ubieranie choinki oraz sesje fotograficzne w wykonaniu Studenckiej Akademii Fotograficznej. Podczas warsztatów można było podszkolić się w rękodziele, tworzeniu dekoracji oraz kartek świątecznych.

Odbyły się również dwa świąteczne konkursy: „Show us your Christmas and New Year's customs”, w którym zaprezentowali się

studenci kierunku veterinary medicine – Daniel Dolan i Clodagh O'Connor (Irlandia), Kutlo Van Ooteghem (Belgia), Julia Rozdoba (Wielka Brytania), Ka Lee Ip (Hong Kong), Sude Kosucuoglu (Turcja), Madhav Santhosh (Indie) oraz konkurs „Najbrzydszy sweter świąteczny”, w którym zwyciężyła studentka III roku animaloterapii i pielęgnacji zwierząt Karolina Wróbel.

Na kiermaszu świątecznym można było kupić świąteczne przysmaki i ozdoby wykonane przez studentów. Swoje stoiska wystawili: SKN Gospodarki Przestrzennej, SKN Turystyczno-Krajoznawcze, SKN Gastronomów „Gastronauci”, SKN Technologii Żywności, SKN Dietoterapeutów i Psychodietetyków, SKN Analityków Żywności, Geodezyjne Koło Naukowe „Equator”, SKN Leśników, SKN Architektury Krajobrazu, SKN Ogrodników, SKN Zoologów, SKN Biologów – sekcja Biokosmetologów, Międzywydziałowe Koło Naukowe „Herba Medica”, Studencka Akademia Fotograficzna, Zespół Pieśni i Tańca „Jawor”, Akademicki Związek Sportowy, Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Rada Uczelniana Samorządu Studenckiego.

Podczas mikołajkowego spotkania na przebranie świątecznie osoby czekały kultowe już pierniczki z logo UP w Lublinie.

Wydarzenie wsparła finansowo gmina Lublin w ramach programu „Lublin akademicki”. Część dla studentów zagranicznych została zrealizowana ze środków programu Erasmus+.

Tekst i fot. Dział Rekrutacji i Promocji

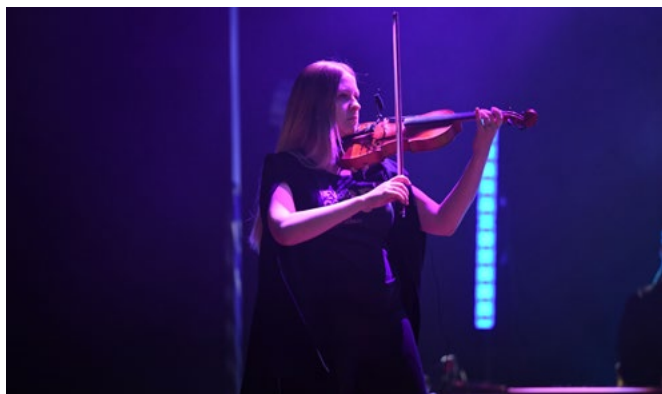

Razem w nowy rok

12 lutego 2025 r. rektor Krzysztof Kowalczyk gościł w naszej uczelni emerytowanych pracowników. Po krótkim przemówieniu rektora została zaprezentowana uczelniana kronika filmowa, przypominająca wybrane wydarzenia minionego roku. W części artystycznej z koncertem wystąpił zespół Never Give UP, który tworzą pracownicy, absolwenci i przyjaciele uczelni. Zagrali covery różnych gatunków muzyki – polskiego rocka, popu i jazzu.

Red.

Fot. Maciej Niedziółka, Oliwia Gut, Katarzyna Krzaczkowska

Sukces twórczyni

Pani Irena Winiarczyk zdobyła wyróżnienie w 19. Wojewódzkim Przeglądzie Rękodzieła i Twórczości Seniorów „Aktywni kreatywni w kulturze”. Otrzymała wyróżnienie w kategorii twórczość własna za obraz „Złote miasto” namalowany techniką faktury i złota.

Organizatorem wydarzenia było Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, a przedmiotem konkursu elementy dekoracyjne i użytkowe wykonane własnoręcznie, dowolną techniką. Celem – prezentacja prac, wymiana doświadczeń seniorów w ramach amatorskiej twórczości artystycznej, ich aktywizacja, promowanie twórczości oraz pogłębianie i rozwijanie pasji, a także zainteresowań.

W minionej edycji udział wzięło 66 osób z terenu województwa lubelskiego. Nagrody zostały wręczone 18 grudnia 2024 r. podczas otwarcia wystawy prac w CSK w Lublinie.

MJ

Irena Winiarczyk ze zwycięską pracą
Fot. CSK w Lublinie / Ewa Zielonka-Gawryluk

WYDARZENIA

Noc Biologów

XIV Noc Biologów pod hasłem „Biologia zmian klimatu: podgrzani... przegrani?” odbyła się 10 stycznia 2025 r. W przygotowaniu i realizacji warsztatów, zajęć laboratoryjnych, pokazów i wykładów wzięli udział pracownicy Katedry Botaniki i Fizjologii Roślin (5 wydarzeń), Katedry Hydrobiologii i Ochrony Ekosystemów (1 wydarzenie) i Katedry Zoologii i Ekologii Zwierząt (8 wydarzeń), a także studenci ze Studenckiego Koła Naukowego Hydrobiologii i Ochrony Ekosystemów oraz Studenckiego Koła Naukowego Zoologów Wydziału Biologii Środowiskowej.

Ponadto w holu budynku Agro II odbył się pokaz egzotycznych stawonogów oraz płazów i gadów przygotowany przez Park Rekreacji Zoom Natury z Janowa Lubelskiego pod opieką pracowników Katedry Zoologii i Ekologii Zwierząt.

W zajęciach wzięło udział w sumie około 100 osób, w tym uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Lublinie, którzy uczestniczyli w warsztatach ornitologicznych. Relacja z Nocy Biologów na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie została przedstawiona w TVP3 Lublin, w wieczornej Panoramie Lubelskiej oraz w Radiu Lublin.

Marek Nieoczym

Fot. Marek Nieoczym, Katarzyna Czepiel-Mil, Michalina Kwiatkowska

Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Więcej
książek:

Fot. Mitoz Pogorzelski